

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.007.03.2022

00050623

Pan Konrad Baranowski
Prezes Zarządu
KOB A Spółka z o.o. w Białymstoku
ul. Mieszka I 4 lok. 226, 15-054 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wystąpienie pokontrolne z dnia 14 grudnia 2022 r., zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 28 lutego 2023 r. (KPK-KPO.441.22.2023) i sprostowaniem oczywistych omyłek pisarskich dokonanych w dniu 18 stycznia 2023 r.

P/22/049 Wykorzystanie infrastruktury sieci szerokopasmowej województwa podlaskiego wybudowanej w ramach PO Polska Wschodnia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	KOBA Spółka z o.o. w Białymstoku ¹ , ul. Mieszka I 4 lok. 226, 15-054 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Konrad Baranowski, Prezes Zarządu Spółki od 3 sierpnia 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja dofinansowanych w ramach POPC przedsięwzięć z wykorzystaniem infrastruktury szerokopasmowej sieci regionalnej. 2. Zapewnienie możliwości dostępu do wybudowanej w ramach POPC infrastruktury innym operatorom.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy/Kontrolerzy	Tomasz Pomian, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LBI/42/2022 z 20 kwietnia 2022 r. i LBI/134/2022 z 13 listopada 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: „KOBA” lub „Spółka”.

² 14 grudnia 2022 r.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

W okresie objętym kontrolą Spółka na ogół prawidłowo realizowała dwa projekty (po jednym z II i IV konkursu) budowy sieci szerokopasmowych na terenie województwa podlaskiego, dofinansowane w łącznej kwocie 46.790,8 tys. zł ze środków finansowych UE w ramach 1.1 I osi priorytetowej POPC. Oba na terenie powiatów białostockiego, sokólskiego i miasta Białystok, przy czym drugi projekt związany z dogęszczeniem sieci na tym obszarze.

Niemniej w trakcie ich realizacji wystąpiły opóźnienia (w tym m.in. harmonogramu rzeczowo-finansowego, które były zmieniane odpowiednio sześciokrotnie i dwukrotnie), które przyczyniły się do naruszenia przez Spółkę niektórych zapisów umów o dofinansowanie zawartych z Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC) oraz regulaminów konkursu. Dotyczyły one:

- Opóźnienia w podłączaniu jednostek oświatowych do sieci światłowodowej, czym naruszono zapisy § 4 ust. 13 regulaminu konkursu oraz § 6 ust. 1 pkt 12 umowy dofinansowania. Dodatkowo zmniejszono ilość planowanych do podłączenia JO w ramach Projektu z II konkursu (z 116 do 69) a wszystkie jednostki podłączono z prawie dwumiesięcznym opóźnieniem;
- Rozpoczęcia prac w obu projektach (niezgodnie z § 4 ust. 12 regulaminu konkursu) po upływie ponad 4 miesiące od daty podpisania umowy;
- Nie uzyskania w Projekcie z II konkursu – w związku ze zmianą w obrębie wskaźnika produktu - akceptacji Instytucji Pośredniczącej oraz nie wprowadzenia tych zmian aneksem, czym naruszono § 20 ust. 4 pkt 3 umowy o dofinansowanie. Zaplanowano bowiem wybudowanie 406,83 km kanalizacji światłowodowej i 356,9 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 763,73 km), wybudowano zaś 450 km kanalizacji światłowodowej i 242,25 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 692,25 km);
- Błędne zaliczenia we wniosku końcowym Projektu z II konkursu dzierżawy 222 km ciemnych włókien (od Generalnego Wykonawcy Projektu), czym naruszono § 5 ust. 26 umowy o dofinansowanie. Ujęto bowiem długość relacji (np. z częściowym przebiegiem ciemnych włókien na tym samym odcinku), a nie długość dzierżawionej sieci (różnica 97,1 km).

Do dnia zakończenia kontroli, Spółka zrealizowała Projekt z II konkursu i w 11,2% - w zakresie wydatków kwalifikowalnych – Projekt z IV konkursu. Wybudowała 771,82 km (tj. 54,6 % planowanej w obu konkursach) sieci światłowodowego Internetu zgodnie z wymogami technicznymi i jakościowymi dla sieci NGA, przy deklarowanej technologii i zapewnieniu wymaganych parametrów oraz wydzierżawiła od innych operatorów 197 km istniejącej sieci, kanalizacji i ciemnych włókien. Utworzono 26 oraz wydzierżawiono pięć węzłów dostępowych do sieci od Generalnego Wykonawcy Projektu. Objęto zasięgiem 15.269 gospodarstw domowych. Nie zawsze jednak w pełni wykorzystywano Sieć Szerokopasmową Województwa Podlaskiego, przy czym założenia konkursowe realizowanego projektu nie wymagały takiej maksymalizacji.

Spółka prawidłowo opracowała cenniki usług hurtowych, zapewniła publikację wymaganych informacji o infrastrukturze i aktualne były dane dotyczące punktów adresowych, gdzie można świadczyć usługi dostępu do Internetu w ramach dostępu hurtowego. Wykorzystując sieć Spółki operator, który był Generalnym Wykonawcą Projektu, zawarł umowy abonenckie przed upływem 30 dni od publikacji oferty handlowej i podpisaniem umowy o dostęp hurtowy - czym naruszono zasadę równego dostępu do sieci wybudowanych w ramach udzielonego dofinansowania. Spółka nie zinwentaryzowała w UKE wybudowanej sieci (według stanu na 31 grudnia 2021 r.), do czego była zobowiązana.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja przez beneficjenta infrastruktury dostępowej w ramach projektów dofinansowywanych z POPC

Opis stanu faktycznego

1.1. Firma KOBA Konrad Baranowski rozpoczęła działalność w 2000 r., oferując usługi dostępu do internetu mieszkańcom kilku bloków w Białymstoku na osiedlu Piasta. Od 2001 r. KOBA jest wpisana (pod nr 1102) do prowadzonego przez Urząd Komunikacji Elektronicznej⁶ rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Z dniem 3 sierpnia 2015 r. firma KOBA Konrad Baranowski uległa przekształceniu w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (KOBA Spółka z o. o.) - z kapitałem zakładowym w wysokości 1,6 mln zł. W dniu 12 stycznia 2018 r. kapitał zakładowy Spółki został podwyższony do 4,0 mln zł. Koba jest dostawcą kompleksowych usług teleinformatycznych. (akta kontroli str. 3-15)

1.2. W pierwszej osi priorytetowej⁷ Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 - dotyczącej realizacji projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach działania 1.1 „Wylimitowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” - KOBA aplikowała:

- a) w II konkursie naboru wniosków o dofinansowanie Nr POPC.01.01.00_IP.01-00-002/16 na obszar białostocki (ID obszaru: 3.3.20.37)⁸; realizacja projektu na terenie powiatów białostockiego, sokólskiego i miasta Białystok. Zaplanowano budowę 31 węzłów dostępowych, powstanie 799,5 km sieci szerokopasmowej dostępowej (w tym budowę 763,7 km sieci oraz wykorzystanie 35,7 km istniejącej sieci) oraz objęcie zasięgiem nowej sieci 15.222 szt. gospodarstw domowych⁹ i 116 szt. jednostek publicznych¹⁰. Umowę na dofinansowanie Projektu CPPC zawarto z KOBA 22 czerwca 2017 r. Całkowita wartość projektu wyniosła 37.140,6 tys. zł¹¹, z czego wydatki kwalifikowalne – 29.878,6 tys. zł, zaś dofinansowanie – 25.396,8 tys. zł¹². Spółka zobowiązała się wnieść wkład własny w kwocie 4.481,8 tys. zł (co stanowi 15% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych),
- b) w IV konkursie naboru wniosków o dofinansowanie Nr POPC.01.01.00_IP.01-00-007/19 na:
 - obszar podlaski część A (ID obszaru: 4.20a)¹³ – realizacja projektu na terenie powiatów białostockiego, sokólskiego i miasta Białystok (tj. na obszarze realizacyjnym z II konkursu – ID obszaru: 3.3.20.37). Zaplanowano budowę jednego (w Kudryczach) i wykorzystanie 32 istniejących węzłów dostępowych, powstanie 665,6 km sieci szerokopasmowej dostępowej (w tym budowę 650,4 km sieci oraz wykorzystanie 15,2 km istniejącej sieci) oraz objęcie zasięgiem nowej sieci 8.991 szt. gospodarstw domowych i osiem szt. jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Umowę na dofinansowanie Projektu CPPC zawarto z KOBA 17 września 2020 r. Całkowita wartość projektu wyniosła 30.999,7 tys. zł¹⁴, z czego wydatki kwalifikowalne – 25.169,4 tys. zł, zaś dofinansowanie – 21.394,0 tys. zł. Spółka zobowiązała się wnieść wkład własny w kwocie 3.775,4 tys. zł do wydatków kwalifikowalnych (co stanowi 15% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych) i 33,6 tys. zł do

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Oceny cząstkowe zostały sformułowane w formie opisowej.

⁶ Dalej „UKE”.

⁷ Pod nazwą: „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu”.

⁸ Spółka złożyła wniosek o dofinansowanie 17 lutego 2017 r.

⁹ W 13.983 punktach adresowych (przy minimalnej liczbie gospodarstw domowych dla obszaru białostockiego – 8.924 szt.), co stanowiło 38,65% całkowitej liczby gospodarstw domowych możliwych do objęcia zasięgiem na obszarze interwencji (36.174 punkty adresowe, bez JO).

¹⁰ W 79 punktach adresowych.

¹¹ W tym: 30.195,6 tys. zł – całkowita wartość projektu netto, 6.945,0 tys. zł – VAT. Luka finansowa – 317 tys. zł (całkowita wartość projektu netto – wydatki kwalifikowalne).

¹² Stanowiące nie więcej niż 85% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych Projektu.

¹³ Spółka złożyła wniosek o dofinansowanie 30 kwietnia 2020 r.

¹⁴ W tym: 25.203,0 tys. zł – całkowita wartość projektu netto i 5.796,7 tys. zł – VAT.

wydatków niekwalifikowalnych (zakup urządzeń aktywnych wraz z montażem w jednostkach OSP – zadanie nr 6),

- obszar podlaski część D (ID obszaru: 4.20d) – realizacja projektu na terenie powiatów bielskiego i wysokomazowieckiego (tj. częściowo na obszarze realizacyjnym z II konkursu - ID obszaru: 3.3.20.38 wykonywanym przez PSI). Planowano budowę 11 węzłów dystrybucyjnych, powstanie 538,5 km sieci szerokopasmowej dostępowej (w tym budowę 491,9 km sieci oraz wykorzystanie 46,6 km istniejącej sieci) oraz objęcie zasięgiem nowej sieci 7.655 szt. gospodarstw i czterech szt. jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Wniosek został zakwalifikowany ale beneficjent odstąpił od podpisania umowy o dofinansowanie.
- obszar podlaski część E (ID obszaru: 4.20e) – realizacja projektu na terenie powiatów kolneńskiego, łomżyńskiego, zambrowskiego i miasta Łomża (tj. częściowo na obszarze realizacyjnym z II konkursu - ID obszaru: 3.3.20.38 wykonywanym przez PSI). Planowano budowę 12 węzłów dystrybucyjnych, powstanie 570,3 km sieci szerokopasmowej dostępowej (w tym budowę 542,7 km sieci oraz wykorzystanie 27,6 km istniejącej sieci) oraz objęcie zasięgiem nowej sieci 6.430 szt. gospodarstw i po jednej jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej i Gminnym Ośrodku Kultury. Wniosek został zakwalifikowany ale beneficjent odstąpił od podpisania umowy o dofinansowanie.

Wyjaśniając przypadki odstąpienia od podpisania dwóch umów Prezes Spółki podał, że musiano zmierzyć się z panującą sytuacją epidemiczną ogłoszoną na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2. Również sytuacja gospodarcza oraz zmiany w zakresie firm podwykonawczych przyczyniły się do odstąpienia od podpisania obu umów o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 3-360)

Zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z obu zawartych umów o dofinansowanie w postaci weksli in blanco wraz z deklaracją wekslową na kwoty 25.396,8 tys. zł i 21.394,0 tys. zł zostały prawidłowo wniesione przez Prezesa Zarządu odpowiednio: 3 lipca 2017 r. (tj. w terminie) i 9 grudnia 2020 r. (tj. 69 dni po terminie), co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 361-369)

1.3. Dla obu projektów (ID Obszaru: 3.3.20.37 i ID Obszaru: 4.20a) realizowanych przez Spółkę założono po dwa wskaźniki produktu i po trzy wskaźniki rezultatu. Ustalono je na poziomie:

- [1] Wskaźniki produktu: „liczba utworzonych węzłów dostępowych” odpowiednio 31 szt. i 33 szt. oraz „długość sieci szerokopasmowej” odpowiednio 799,46 km (w tym: 406,83 km sieci w kanalizacji doziemnej, 356,90 km sieci na podbudowie słupowej i 35,73 km jako dzierżawa istniejącej sieci¹⁵) i 665,61 km (w tym: 646,43 km sieci w kanalizacji doziemnej, 3,98 km sieci na podbudowie słupowej i 15,2 km jako dzierżawa istniejącej sieci¹⁶),
- [2] Wskaźniki rezultatu bezpośredniego: dodatkowe gospodarstwa domowe objęte szerokopasmowym dostępem do sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s¹⁷ (odpowiednio 15.222 szt. i 8.991 szt.)¹⁸ oraz w przypadku projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) „dodatkowe jednostki publiczne podłączone do sieci szerokopasmowej o przepustowości co najmniej 100 Mb/s” - 116 szt.¹⁹, zaś w przypadku projektu (ID Obszaru: 4.20a) „dodatkowe jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej podłączone do sieci szerokopasmowej o przepustowości co najmniej 100 Mb/s – 8 szt.

Osiągnięcie wskaźnika dotyczącego podłączenia jednostek oświatowych (JO) ustalono na 22 lutego 2019 r., zaś pozostałych wskaźników produktu i rezultatu odpowiednio

¹⁵ W tym: 20,25 km od IDEALAN, 9,77 km od Orange i 5,71 km od SSPW.

¹⁶ W tym: 3,58 km od SSPW, 0,34 km od Orange, 8,34 km podbudowy słupowej od PGE i 2,94 km kanału technologicznego od Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

¹⁷ Wartości dla wskaźników dotyczących gospodarstw domowych zostały określone na tym samym poziomie dla sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s.

¹⁸ Odpowiednio w: 13.983 punktach adresowych i 8.366 punktach adresowych.

¹⁹ W 79 punktach adresowych.

na 31 października 2020 r. i 30 listopada 2023 r. Podczas realizacji Projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) zmieniono wartości wskaźników rezultatu (liczbę gospodarstw domowych i JO podłączonych do sieci), co szerzej opisano w pkt 1.8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. (akta kontroli str. 16-43, 148-308, 470 i 479)

W ramach obu projektów założono wybudowanie sieci światłowodowej szerokopasmowej dostępowej w technologii FTTH²⁰ w konfiguracji punkt-wielopunkt (P2MP), z urządzeniami aktywnymi typu OLT i zakończeniami klienckimi typu GPON ONT. W obrębie wybranych miejscowości zostanie wybudowana infrastruktura umożliwiająca przyłączenie do sieci gospodarstw domowych. Miejscowości podzielono na obszary obsługiwane przez pojedynczy węzeł dostępowy. W obrębie warstwy rozdzielczej planowane jest wybudowanie szafek pełniących rolę lokalnych węzłów dostępowych. Szafki wyposażone zostaną w optyczne pola komutacyjne i pasywny element podziału włókna tzw. splitter umożliwiające przyłączenie kabli abonenckich. Część dystrybucyjna sieci zostanie wykonana przy użyciu rur RHDPE Ø40 wraz z kablem do montażu w kanalizacji lub w formie mikrokanalizacji z mikrokablami, zaś w przebiegu na podbudowie słupowej w postaci linii podwieszanej. Ta warstwa sieci łączy ze sobą poszczególne miejscowości lub główne obszary i charakteryzuje się zwiększoną krotnością włókien optycznych. Budowa sieci w strukturze gwiazdowej z pasywnym podziałem typu PON powoduje konieczność stosowania większej krotności włókien w kablach dystrybucyjnych. Włókno prowadzone na odcinku od OLT do szafki dostępowej nie jest już wykorzystane na dalszym odcinku. Powoduje to konieczność stosowania stopniowania profilu kabli optycznych wraz z oddalaniem się od OLT i przyłączaniem kolejnych szafek. Rozdzielcza część sieci zostanie wykonana również jako doziemna w mikrokanalizacji wraz z mikrokablami lub wykonana przy użyciu rur RHDPE Ø40 wraz z kablem do montażu w kanalizacji oraz na podbudowie słupowej jako napowietrzne linie kablowe. Sieć dostępowa zostanie zbudowana w oparciu o jednomodowe kable światłowodowe o krotności od 8J do 144J włókien optycznych. W części dostępowej stosowane są mikrokable i kable podwieszane jednomodowe o krotności od 8J do 144J włókien optycznych. Planowane przyłącza do abonentów zostaną wykonane za pomocą kabli jednomodowych 2J. Na trasie linii kablowych w miejscach rozgałęzień, zakończeń zlokalizowano niezbędne złącza i mufy światłowodowe umieszczone w zasobnikach i studniach kablowych. Na trasie linii kablowych lokalizowane są również dostępne szafki światłowodowe, do których zostaną wprowadzone i pospawane włókna z kabli dystrybucyjnych. Do szafek tych zostaną również w kolejnym etapie, wykonane przyłącza abonenckie. W szafkach dostępowych umieszczone zostaną przełącznice optyczne wraz z splitterami. Wybudowana infrastruktura zapewni założoną nadmiarowość w pojemności kanalizacji i krotności włókien optycznych, co umożliwi jej dzierżawę innym operatorom lub łatwą rozbudowę o kolejne segmenty i obszary. (akta kontroli str. 16-146, 235-263)

1.4. Zgodnie ze złożonym wnioskiem oraz założeniami studium wykonalności w Projekcie (ID Obszaru: 3.3.20.37) założono utworzenie sieci światłowodowej o łącznej długości 799,46 km, w tym wybudowanie 763,73 km sieci oraz wykorzystanie istniejącej infrastruktury (dzierżawa) o łącznej długości 35,73 km. Dzierżawę (łącznie 35,73 km) sieci założono na wybranych odcinkach od: 1/ IDEALAN dzierżawę: włókna o łącznej długości 20,25 km (Kuźnica-Kowale, Kamionka Stara-Słojniki i Kuźnica-Poniatowicze), transmisji (WSD Bogusze-WSD Szudziałowo, WSD Bogusze-WSD Kuźnica, WSD Bogusze-WSD Sidra i WSD Bogusze-WSD Stara Kamionka) oraz kolokację + prąd (WSD Szudziałowo, Kuźnica i Sidra); 2/ ORANGE dzierżawę sieci o długości 9,77 km; 3/ SSPW dzierżawę sieci o długości 5,71 km. Natomiast budowę sieci zaplanowano w 286 miejscowościach, w tym między innymi w 34 miejscowościach [tj. 1/Bogusze, Drahle, Malawicze Dolne, Kurowszczyzna, Malawicze Górne, Nomiki, Pawelki, Plebanowce, Poniatowicze, Pucilki, Stara Kamionka, Wojnachy, Zaścipce (gmina Sokółka), 2/ Babiki, Brzozowy Hrud, Wierzchlesie (gmina Szudziałowo); 3/ Achrymowce, Czuprynowo, Kowale, Kowale Kolonia, Nowodziel, Parczowce (gmina Kuźnica), 4/ Jacowlany, Jurasze, Makowlany, Racewo, Śniczany (gmina Sidra), 5/ Krynki],

²⁰ Technologia budowy sieci NGA polegająca na doprowadzeniu włókna światłowodowego do domu.

w których w poprzedniej perspektywie 2013-2015 wybudowano już sieć światłowodową²¹. Podmiotem realizującym był IDEALAN, zaś generalnym wykonawcą Podlaska Sieć Internetowa Spółka z o.o. w Białymstoku („PSI”)²². Dodatkowo IDEALAN - w postępowaniu przetargowym na opracowanie dokumentacji i budowę sieci szerokopasmowego dostępu do internetu w ramach Projektu (ID Obszaru 3.3.20.37) - w złożonej ofercie w załączniku Nr 13 „Koncepcja techniczna realizacji przedmiotu zamówienia” wskazał zakres prac obejmujący budowę nowej infrastruktury liniowej w postaci rurociągów kablowych (kanalizacja kablowa doziemna) do (i przez) ww. miejscowości, mimo iż posiadał na tym terenie własną sieć światłowodową. Prezes IDEALANU (w ramach równolegle prowadzonej kontroli NIK w IDEALAN Spółka z o.o. w Sokółce) zeznał, że „był w tych miejscowościach światłowód. Koba wydzierżawiło od nas sieć. Nie wiem dlaczego Koba wykazuje te same adresy. W poprzednich projektach nie było konieczności zapewnienia możliwości podłączenia 100% adresów. W ramach swoich prac na rzecz Koba musiałem dołożyć splittery, należało zmodernizować sieć aby obsłużyć większą liczbę osób. Sieć wydzierżawiłem Koba. Te miejscowości nie powinny się pojawić w konkursie CPPC”. W konsekwencji Koba zastąpiła planowaną budowę nowych ponad 137 km linii telekomunikacyjnej (co wiązałoby się z projektowaniem, pracami ziemnymi, układaniem rurociągu w wykopie, nadbudową, instalacją złączy kablowych itp., czyli dużymi nakładami inwestycyjnymi) tańszą dzierżawą od IDEALAN (Generalnego Wykonawcy Projektu) istniejącej infrastruktury. Prezes Koby podał, że „Koba nie planowała budowy a planowana była dzierżawa sieci na w/w terenie zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi w pismach z dnia 13 lipca 2022 r. oraz 19 sierpnia 2022 r.. Informuję również, iż komisja weryfikująca nie posiadała wiedzy w jakim zakresie spółka Podlaska Sieć Internetowa wykonywała prace na rzecz spółki Idealan w latach 2013 -2015. W dniu 05 stycznia 2018 r. spółka Idealan złożyła ofertę, w której zakres prac obejmujący między innymi budowę nowej infrastruktury liniowej w powyższych miejscowościach. W związku z brakiem wiedzy o istniejącej infrastrukturze telekomunikacyjnej spółki Idealan, Komisja weryfikująca zaakceptowała złożoną ofertę na budowę sieci Spółki Koba i została podpisana umowa z Generalnym Wykonawcą w dniu 13 lutego 2018 r. Podczas realizacji inwestycji okazało się, że na powyższych terenach spółka Idealan posiada już wybudowaną sieć. Mając na uwadze, iż GW zgodnie z § 1 ust. 4 Umowy związany był wytycznymi w zakresie wydatkowania kwot, aby uniknąć dublowania sieci, podjęto rozmowy i negocjacje ze spółką Idealan odnośnie warunków wykorzystania istniejącej infrastruktury, co zostało

²¹ 1) Projekt „Przedwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez budowę nowoczesnej sieci następnej generacji NGN w technologii FTTH w powiecie sokólskim” w ramach Działania II.1 Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, Osi priorytetowej II Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego. Projekt realizowany był w okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2015 r. w 21 miejscowościach na terenie gmin: Sokółka (Szyszki, Sokółka), Szudziałowo, Krynki, Kuźnica (Kuźnica, Mieszkowce Pawłowickie, Mieszkowce Zalesiańskie, Litwinki i Achrymowce), Lipsk (Bartniki, Kopczary, Nowe Leśne Bohatery, Stare Leśne Bohatery, Woikusz), Sidra (Jurasze, Bieniasze, Śniczany). Zbudowano 101,9 km sieci szerokopasmowej i podpisano 1.089 umów z użytkownikami końcowymi.

2) Projekt „Budowa sieci NGN 'ostatniej mili' w wybranych miejscowościach powiatu sokólskiego” w ramach Działania 8.4 Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie 'ostatniej mili' Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013. Projekt realizowany był w okresie od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2015 r. w 37 miejscowościach na terenie gmin: Sokółka (Bilwinki, Bobrowniki, Bogusze, Bohonki, Drahle, Kraśniany, Kurowszczyzna, Malawicze Dolne, Malawicze Górne, Nowa Kamionka, Pawelki, Poniatowicze, Pucilki, Sokolany, Stara Kamionka, Słojniki, Wojnaczy), Szudziałowo (Wierzchlesie, Brzozowy Hrud), Kuźnica (Czuprynowo, Kowale – Kolonia, Nowodziel, Parczowce, Toloczki Wielkie), Nowy Dwór (Nowy Dwór, Bobra Wielka, Bieniowce, Butrymowce, Kudrawka, Plebanowce, Sieruciowce), Sidra (Sidra, Jacowlany, Makowlany, Poganica, Racewo, Siderka). Zbudowano 59,3 km sieci szerokopasmowej i podpisano 365 umów z abonamentami.

²² Koba powiązana jest osobowo z PSI oraz Białostocką Siecią Internetową Spółka z o.o. w Białymstoku (nie jest z nimi powiązana kapitałowo). Na dzień podpisania pierwszej umowy dofinansowania (22 czerwca 2017 r.) Prezesem zarządu wszystkich tych trzech spółek był Konrad Baranowski (Na dzień składania wniosku o dofinansowanie posiadacz 99 udziałów o łącznej wysokości 4,9 tys. zł); 4 marca 2019 r. przestał być Prezesem Zarządu Spółki PSI, a został jej prokurentem samoistnym. PSI podobnie jak Koba aplikowała w II konkursie naboru wniosków o dofinansowanie pierwszej osi POPC. Złożyła wniosek dotyczący projektu pn. Budowa sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu nowej generacji przez firmę PSI Sp. z o.o. na obszarze łomżyńskim - ID Obszaru 3.3.20.38, tylko w tym jednym konkursie ale zakończonym podpisaniem umowy o dofinansowanie w dniu 22 czerwca 2017 r. Obecnie projekt jest zrealizowany w zakresie rzeczowym, zaś jego zakończenie (z realizacją „kamieni milowych”) jest planowane do 22 lutego 2023 r.

sfinalizowane podpisaniem Umowy Ramowej na dzierżawę ciemnych włókien w dniu 03.06.2019 r." (akta kontroli str. 16-147, 557-558, 1346-1352)

1.5. Analiza dokumentacji projektowej wykazała, że wystąpiły przypadki budowania infrastruktury w miejscach, gdzie są już urządzenia lub sieć dystrybucyjna innego operatora (w tym SSPW). I tak, między innymi:

- a) Do podłączenia 5 miejscowości (Sierki, Łopuchowo, Zawady-Borysówka, Konopki-Klimki i Konopki-Pokrzywnica, łącznie 179 HP²³) wybudowano odcinek bez przyłączy o długości ok. 3,8 km pomiędzy Sanikami a DW nr 671. W przypadku podłączenia tych miejscowości (179 HP) można było skorzystać:
- tylko z węzła SSPW w Tykocinie i ciemnych włókien wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 671 (pierwszy wariant),
 - z węzła SSPW w Tykocinie i ciemnych włókien wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 671 w przypadku podłączenia wyłącznie miejscowości Sierki (43 HP), rezygnując z budowy ok. 4,7 km linii dystrybucyjnej bez przyłączy pomiędzy miejscowościami Sierki i Łopuchowo, zaś pozostałe miejscowości podłączyć z wykorzystaniem węzła SSPW w Zawadach (drugi wariant).

Należy zaznaczyć, iż Koba dzierżawiła od SSPW w okresie od 1 lutego 2019 r. do 31 stycznia 2021 r. kolokację z WD Zawady i w okresie od 18 lutego 2019 r. do 17 lutego 2021 r. kolokację z WD Tykocin (z abonamentem miesięcznym w wysokości 59,5 zł netto) oraz dzierżawi KK o dł. 0,435 km wzdłuż drogi wojewódzkiej 671 na południe od Tykocina (okres dzierżawy od 27 marca 2019 r. do 26 marca 2035 r. z roczną opłatą w wysokości 7,2 zł).

Z dokumentu „Katalog wydatków kwalifikowalnych w projektach realizowanych w ramach I osi priorytetowej Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020” wynika, że „Wydatki poniesione na pokrycie kosztów realizacji pasywnej infrastruktury szerokopasmowej w warstwie sieci dystrybucyjnej i szkieletowej są kwalifikowalne wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej i nie jest możliwe lub uzasadnione skorzystanie z istniejącej infrastruktury lub usług hurtowych świadczonych przez innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych na danym obszarze”.

W przypadku pierwszego wariantu Prezes Koby podał, że „rozwiązanie dotyczące dzierżawy ciemnych włókien z węzła w Tykocinie w kierunku Sierki i budowa nowego węzła była niemożliwa ze względu na brak wystarczającej ilości włókien światłowodowych w relacji węzeł SSPW – odejście w kierunku Zawad.

Zasadność wykorzystania szaf SSPW była analizowana przez Generalnego Wykonawcę (GW) wielokrotnie, lecz ze względów technicznych nie było to możliwe, co w konsekwencji zmusiło GW do budowy oddzielnej szafy spełniającej wszystkie wymagania dla WSD realizowanych w ramach POPC oraz zapisami umowy zawartej pomiędzy spółką Koba a IDEALAN Sp. z o.o. Poniżej część uwarunkowań, które zmusiły GW do budowy nowej szafy telekomunikacyjnej, a nie wykorzystanie szafy SSPW:

- brak podtrzymania awaryjnego dla urządzeń, które są zasilane prądem 230V co w konsekwencji wymagałoby budowę własnego węzła podtrzymania awaryjnego,
- brak deklaracji w umowach z SSPW o czasie minimalnego podtrzymania zasilania awaryjnego dla urządzeń zasilanych prądem 48V,
- brak powiadomień o zaniku zasilania podstawowego,
- brak możliwości podłączenia agregatu prądotwórczego w przypadku długotrwałych braków w dostarczaniu energii elektrycznej,

²³ Punkty adresowe.

- brak możliwości kontroli dostępu do naszych urządzeń przez osoby trzecie oraz brak powiadomień o otwartych drzwiach,
- brak możliwości monitorowania warunków środowiskowych w szafie, co może doprowadzić do uszkodzenia urządzeń lub błędne ich działanie. Brak wpływu na ww. warunki przez operatora korzystającego z szafy,
- brak monitoringu wizyjnego,
- brak możliwości nadzoru firmy specjalistycznej zajmującej się ochroną naszych urządzeń, co w przyszłości może utrudniać dochodzenia odszkodowania z powodu utraty, uszkodzenia urządzeń. W związku z powyższym brak możliwości podpisania umowy z ubezpieczycielem.

W związku z powyższym GW nie spełniłby warunków umowy dotyczących serwisu sieci oraz reakcji wraz z usuwaniem awarii. Jeżeli GW, pomimo niespełniania przez infrastrukturę SSPW warunków technicznych zawartych w umowie na budowę sieci w ramach projektu POPC, zdecydowałby się w części wykorzystać istniejącą infrastrukturę zmuszony byłby ze względu na, między innymi, wytrzymałość konstrukcji węzła SSPW, do wybudowania węzła pomocniczego z uzupełnieniem elementów nieobecnych w węźle SSPW oraz dobrojenia istniejącego węzła SSPW w elementy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i eksploatacji urządzeń sieciowych inwestora. Takie rozwiązanie prowadziłoby z kolei do wydatkowania środków unijnych z naruszeniem zasady kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej. Dodatkowo informujemy, że w przypadku budowy dwóch nowych węzłów aktywnych w Tykocinie i Zawadach wiązałoby się z koniecznością uzyskania zgody od CPPC oraz uzyskania pozytywnej oceny eksperta UKE co trwałoby ok. 9 miesięcy. Wystąpienie z wnioskiem o zgodę i oczekiwanie na odpowiedź z instytucji Pośredniczącej zagrażałoby terminowości wykonania przyłączy do szkół w miejscowościach Konopki Pokrzywnica i Zawady oraz wiązałoby się z dodatkowymi kosztami budowy sieci. Dodatkowe wydatkowanie środków unijnych w tym zakresie naruszałoby zasadę kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej.

Natomiast z informacji uzyskanej z DSI UMWP dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „do węzła Tykocin biegnie kabel światłowodowy o pojemności 12j, z czego 4j zajęte jest na potrzeby techniczne, a pozostałe 8j dostępne do dzierżawy dla zainteresowanych operatorów. Należy zauważyć, że na zachód od DW 671 beneficjent podłączył Sierki, Łopuchowo, Zawady-Borysówka, Konopki-Klimki oraz Konopki-Pokrzywnica, na podstawie danych CAPAP łącznie 179 HP. Aktualnie technologia FTTH pozwala na rozsplitowanie sygnału z 1j do 128 punktów dostępowych. Nawet jeżeli przyjmiemy ostrożnie, że sygnał 1j można podzielić na 64 adresy, to do zasilenia 179 HP w Sierkach i pozostałych miejscowościach wystarczy dzierżawa 3j. Nie znajdujemy uzasadnienia do wyjaśnień beneficjenta w tym zakresie. Ponadto należy zaznaczyć, że efektywnym rozwiązaniem byłoby podłączenie wyłącznie 43 HP w Sierkach od strony Tykocina, rezygnując z budowy 4,7 km linii dystrybucyjnej bez przyłączy dalej do Łopuchowa i kolejnych miejscowości, które powinny być podłączone z wykorzystaniem węzła Zawady. Zatem do podłączenia Sierki wystarczyłaby dzierżawa 1j SSPW WP. W zakresie wykorzystania węzła Tykocin beneficjent twierdzi, że to Generalny Wykonawca analizował taką możliwość, ale ze względów technicznych ich nie było, co w konsekwencji zmusiło GW do budowy oddzielnej szafy spełniającej wszystkie wymagania dla węzła POPC i zapisów umowy zawartej pomiędzy spółką KOB A Idealan. Projekt wykonawczy na dzierżawę kanalizacji SSPW WP i montaż przełącznicy w węźle Tykocin wykonał przedstawiciel wykonawcy Ultratel s.c. działający na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Idealan. Decyzji o zawarciu umowy na dzierżawę kanalizacji o dł. 435 m wzdłuż DW 671 w ofercie dzierżawy długoterminowej podjął bezpośrednio beneficjent. Województwo Podlaskie nigdy nie otrzymało zapytań lub wniosków w zakresie wykorzystania węzła SSPW WP Tykocin do budowy węzła POPC

od GW Spółki Idealan. DSI nie analizował zapisów umowy Koba/Idealan, które jak twierdzi beneficjent uniemożliwiły wykorzystanie węzła Tykocin. W opinii DSI węzły SSPW WP spełniają wszystkie wymagania dla węzłów POPC określone w dokumentacji Programu. Należy podkreślić, że Idealan i PSI – beneficjenci pozostałych dwóch projektów w ramach II konkursu POPC w województwie podlaskim, budowały węzły dostępne w szafach SSPW WP, które były zaprojektowane i wybudowane zgodnie z najwyższymi standardami właśnie po to, aby kolokować w nich urządzenia operatorów sieci dostępowych. Koba wylicza uwarunkowania, które zmusiły GW – spółkę IDEALAN do budowy nowej szafy. Zgodnie z umowami o dofinansowanie projektów środkami publicznymi za ich prawidłową realizację zawsze odpowiada beneficjent i ponosi konsekwencję nieprawidłowego wydatkowania środków. Obarczanie odpowiedzialnością za nieprawidłową realizację inwestycji GW nie znajduje uzasadnienia. Brak wykorzystania szafy SSPW WP miał być spowodowany: 1/ brakiem podtrzymania awaryjnego dla urządzeń – wszystkie węzły SSPW wyposażone są w podtrzymanie awaryjne dla urządzeń; 2/ brak deklaracji w umowach SSPW WP o czasie minimalnego podtrzymania zasilania awaryjnego - treść umów SSPW WP pozytywnie opiniował Prezes UKE; są to standardowe (Service Level Agreement); w wariancie standard SLA na poziomie 24h – czas na usunięcie awarii/ przywrócenie usługi. Na życzenie Klienta i za dodatkową opłatą, SLA może być obniżone do 8h; niedotrzymanie SLA przez SSPW WP obwarowane jest karami; okresowe testy rozładowania akumulatorów to ok. 10h przy obciążeniu 300W; 3/ brak powiadomień o zaniku zasilania podstawowego – napięcie jest monitorowane w trybie bieżącym, a anomalie zgłaszane jako alarmy w systemach nadzoru zainstalowanych urządzeń i w integrującym systemie nadzoru całej sieci; 4/ brak możliwości podłączenia agregatu prądowórczego – węzły dystrybucyjne wyposażone są w tablice z wtykami do przyłączenia agregatów i przepusty kablowe w drzwiach; każdy węzeł szkieletowy wyposażony jest w stacjonarny agregat prądowórczy uruchamiany automatycznie z 80 litrowym zbiornikiem ON; 5/ brak kontroli dostępu – wszystkie węzły SSPW WP objęte są antywłamaniowym systemem alarmowym z monitoringiem stanu otwarcia drzwi; operatorzy korzystający z przestrzeni kolokacyjnej i zasilania SSPW mają zapewniony dostęp do swoich urządzeń w trybie 24/7/365; 6/ brak monitorowania warunków środowiskowych w szafie – warunki środowiskowe w szafach są monitorowane na bieżąco przez systemy nadzoru wszystkich zainstalowanych tam urządzeń: siłowni, akumulatorów i urządzeń aktywnych; w węzłach szkieletowych zainstalowane są dodatkowe czujniki wilgotności, temperatury urządzeń operatorskich i temperatury nawiewów klimatyzatorów; dotychczas żaden operator, w tym Koba nie zgłaszał dodatkowych potrzeb w tym zakresie; 7/ brak monitoringu wizyjnego - węzły szkieletowe objęte są stałym monitoringiem wizyjnym z rejestracją obrazu; węzły dystrybucyjne, przy dostępie systemu transmisyjnego i zasilania, mogą być objęte monitoringiem i udostępnieniem go Operatorowi korzystającemu; nigdy jednak nie były zgłaszane tego typu potrzeby, ze strony Koba; 8/ brak możliwości nadzoru firmy ochrony, w konsekwencji brak możliwości ubezpieczenia urządzeń - przy stałym dostępie obsługi technicznej operatora korzystającego z węzłów SSPW WP możliwy jest również taki sam dostęp firm zajmujących się ochroną mienia; tego typu potrzeby nie były sygnalizowane przez beneficjenta; Województwo Podlaskie ubezpiecza mienie SSPW WP od 2016 roku i nigdy żadne z towarzystw ubezpieczeniowych nie zgłaszało braku możliwości ubezpieczenia mienia SSPW WP z uwagi na brak możliwości nadzoru firm ochrony. Koba twierdzi, iż nawet w przypadku wykorzystania niespełniających jego zdaniem wymogów POPC węzła SSPW WP, konieczne byłoby wybudowanie węzła pomocniczego, z uwagi na wytrzymałość konstrukcji (?) szafy telekomunikacyjnej SSPW WP. Informujemy, że dostawcami tych elementów na potrzeby budowy Regionalnej Sieci Szerokopasmowej były renomowane, wyspecjalizowane firmy produkcyjne, w tym przypadku ZPAS S.A. Nie może być też mowy o uzupełnianiu wyposażenia węzłów SSPW WP o elementy nieobecne czy też o dozbrajaniu węzła. Jak wcześniej wspomniano szafy SSPW WP zostały zaprojektowane z zamiarem i przeznaczeniem do montażu i wykorzystania urządzeń operatorów dostępowych. Przestrzeń kolokacyjna w ramie 19' o dostępnej wysokości w odrębnych komorach 32U i 25U. Ponadto do dyspozycji operatorów pozostaje także dodatkowa komora boczna. Beneficjent zamontował przełącznicę

w węźle Tykocin i posiada wprowadzony kabel światłowodowy do kanalizacji SSPW WP na odcinku od węzła do studni A1.20/S-1.096. Do zasilenia Sieriek wymagana byłaby dzierżawa 1j od wspomnianej wyżej studni (połączenie włókna SSPW WP z włóknem w kablu beneficjenta dedykowanym do Sieriek) do studni A1.20/S-1.092 w drodze DW 671 - początkowym punkcie dzierżawy kanalizacji kablowej w ofercie dzierżawy długoterminowej i dowiązania kwestionowanej linii ze strony Sanik – dł. dzierżawionego włókna światłowodowego 1j ok. 3,5 km. W przypadku usługi dzierżawy ciemnego włókna beneficjent ponosi koszty związane z wykonaniem dokumentacji wykonawczej (ok. 1.000 zł netto/km), bez kosztu zakupu kabla światłowodowego i usługi montażu kabla w kanalizacji. Przyjmując 2-letni okres kwalifikowania wydatków w POPC beneficjent poniósłby jednorazowe koszty za opracowanie projektu 3,5 km x 1.000 zł netto/km = 3.500 zł netto. Dzierżawa 1j SSPW WP to koszt 3,5 km x 49,50 zł netto/km x 24 m-ce = 4.158 zł netto. Łączny koszt wykorzystania infrastruktury SSPW WP do podłączenia Sieriek kwalifikowalny do dofinansowania w ramach POPC wyniósłby zatem 7.658 zł netto. Przyjmując koszt budowy 1 km nowej linii jak w przypadku spółki Idealan (takie same warunki terenowe, identyczne wymagania w stosunku do sieci, podobny termin realizacji) wynoszący 41,7 tys. zł netto/km, należy oszacować, że wykonanie przez beneficjenta 3,8 km linii dystrybucyjnej bez przyłączy na odcinku od Sanik do DW 671 wiązałoby się z wydatkiem projektowym w kwocie 158.460 zł netto. Powracając do przywołanej przez beneficjenta zasady kwalifikowania wydatków wyłącznie w niezbędnym zakresie i pod warunkiem najbardziej efektywnej możliwości realizacji sieci dostępowej, należy zastanowić się zgodnie z jakimi zasadami beneficjent poniósł wydatki rzędu 158.460 zł netto, podczas gdy przy wykorzystaniu sieci SSPW WP zakwalifikowano by do dofinansowania kwotę 7.658 zł netto, a podłączenie Sieriek zostałoby zrealizowane w obu wariantach w stosunku 1:1, przy czym różnica w kosztach jest ponad 20-krotna. Zaoszczędzone środki w kwocie 150.802 zł netto powinny być przeznaczone na podłączenie dodatkowych HP zwiększając rezultaty Programu.

W przypadku drugiego wariantu Prezes KOBY podał, że „w miejscowości Łopuchowo, Konopki Klimki i Zawady Borysówka, SSPW nie posiada swojej infrastruktury. Sugerowane rozwiązanie wpłynęłoby na zwiększenie tłumienności toru optycznego do wskazanych miejscowości o 3 dBm i mając na uwadze konieczność zapewnienia wystarczającej liczby włókien na tym odcinku sieci, w celu zasilenia omawianych miejscowości w konsekwencji wymusiłoby zastosowanie dwukrotnej liczby włókien w stosunku do zakładanej koncepcji sieci przez Beneficjenta. Mając powyższe na uwadze sugerowane rozwiązanie wiązałoby się z koniecznością budowy dodatkowego węzła w miejscowości Zawady. Podkreślenia wymaga również, że zasoby jakimi dysponuje SSPW na odcinku sieci między Jeżewem Starym a Tykocinem tj. 12j, których część z nich wykorzystywana jest na potrzeby własne SSPW, są niewystarczające i takie rozwiązanie tym bardziej wiązałoby się z koniecznością budowy dodatkowego węzła w Zawadach. Natomiast budowa dodatkowego węzła wiązałaby się z koniecznością uzyskania zgody od CPPC i długotrwałego oczekiwania na odpowiedź, co zagrażałoby terminowości wykonania przyłączy do szkół w miejscowościach Konopki Pokrzywnica i Zawady oraz wiązałoby się z dodatkowymi kosztami budowy sieci, a także zagrożeniem niewykonania projektu w terminie. Dodatkowe wydatkowanie środków unijnych w tym zakresie naruszałoby zasadę kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej. Podkreślenia wymaga również, że zasadność wykorzystania szaf SSPW była analizowana przez GW wielokrotnie, lecz ze względów technicznych nie było to możliwe.

Natomiast z informacji uzyskanej z Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego (DSI UMWP) dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „wykorzystanie węzła Zawady zmniejszyłoby tłumienność toru optycznego i znacznie zredukowałoby ilość potrzebnych włókien światłowodowych – zupełnie odwrotnie w stosunku do wyjaśnień beneficjenta. Miejscowości te najprawdopodobniej zasilane są ciągłą kilkudziesięciokilometrową linią światłowodową od Choroszczy, gdzie beneficjent już przed realizacją projektu POPC posiadał własną sieć. Kaskadowa struktura sieci powoduje, że liczba potrzebnych włókien światłowodowych w punkcie

zasilającym całą gałąź jest sumą liczby włókien doprowadzonych do miejscowości podłączonych na tym odcinku sieci. I tak, w omawianym przypadku, jeżeli przyjąć uproszczenie i odejść od zasady nadwymiarowości POPC, licząc od końca gałęzi do podłączenia 50 HP w Konopkach-Klimkach i Konopkach-Pokrzywnicy potrzeba 1j, tak samo jak do podłączenia 35 HP w Zawady-Borysówka. Postępując w górę sieci na odcinku Zawady-Łopuchowo konieczna jest już pojemność 2j i dalej dodatkowo włókno do zasilenia 51 HP w Łopuchowie powoduje konieczność zapewnienia min. 3j do Sierok, gdzie zasilenie 43 HP wymaga już czwartego włókna światłowodowego. UMWP założył, że do zasilenia 33 HP w Sanikach potrzebne byłoby już 5j, ale biorąc pod uwagę, że od tej miejscowości podłączone są min. 3 miejscowości na południe to kabel światłowodowy dochodzący do Sanik powinien mieć pojemność min. 8j. Nad Sanikami są jeszcze Tykocin – 90 HP min 2j i Popowlany – Bród łącznie 40 HP i kolejne 1j. Tak więc do zasilenia wymienionych miejscowości od strony Choroszczy byłby potrzebny minimalnie kabel o pojemności 11j. Ponadto im dłuższy odcinek ciągłej linii światłowodowej tym większa wartość tłumienia – przyjmuje się tłumienie włókna światłowodowego na poziomie 0,2 dB/km. Dodatkowo każde odejście linii do miejscowości od linii magistralnej wymaga budowy złącza kablowego. Kolejne złącza kablowe wymagane są także przy każdym odcinku montażowym kabla światłowodowego, gdzie przyjmuje się, że odcinek montażowy kabla światłowodowego nie przekracza 4 km. Każde złącze kablowe to dodatkowe 0,15 dB tłumienia. Zatem wariant wybrany przez beneficjenta – budowy ciągłej linii od strony Choroszczy, powoduje wyższe poziomy tłumienia i wymaga stosowania kabli światłowodowych o wyższych pojemnościach, niż w przypadku wyboru koncepcji z wykorzystaniem transmisji z węzła Zawady czyli jest dokładnie odwrotnie jak w wyjaśnieniach KOBA. Przywołanie w wyjaśnieniach pojemności 12j kabla SSPW WP na odc. Jeżewo Stare – Tykocin jest kompletnie bez znaczenia przy wykorzystaniu transmisji z węzła Zawady. Konieczna zgoda CPPC na wprowadzenie zmian w projekcie byłaby jak najbardziej wskazana, biorąc pod uwagę kilkuset tysięczne ograniczenie wydatkowania środków publicznych. Nie może być też mowy o dodatkowym wydatkowaniu środków unijnych z naruszeniem zasady kwalifikowalności, lecz o ich ograniczeniu poprzez zastąpienie budowy 4,7 km odcinaka pomiędzy Sierkami i Łopuchowo wykorzystaniem węzła SSPW WP Zawady. KOBA powtarza uwarunkowania techniczne, które jej zdaniem nie pozwalają na wykorzystanie jakiegokolwiek węzła SSPW WP w POPC. Przechodząc do meritum, do czego KOBA nie odnosi się w wyjaśnieniach, miejscowości Łopuchowo, Zawady – Borysówka oraz Konopki – Klimki i Konopki – Pokrzywnica, łącznie 136 HP powinny być zrealizowane przy wykorzystaniu transmisji z węzła Zawady z pominięciem budowy 4,7 – kilometrowego odcinka dystrybucyjnego bez podłączonych pkt adresowych na odcinku Łopuchowo – Sierki. Z uwagi na fakt, że beneficjent KOBA nie kolokował żadnych urządzeń typu OLT w naszych węzłach, przyjmiemy koszty tożsame jak w przypadku beneficjenta IdeaIn, tj. 10.000 zł netto. Koszt kolokacji OLT 1U wraz z zasilaniem 100W to 100 zł netto/ m-c, a w 2 – letnim okresie kwalifikowania wydatków w POPC 2.400 zł netto. Nie uwzględniamy kosztów kolokacji przełącznicy, ponieważ usługa ta świadczona jest od 1 lutego 2019 r. niezależnie od wykorzystania usługi transmisji z węzła Zawady. Beneficjent zamawia usługi transmisji danych w sieci VPN zawsze o przepływności 1 Gb/s. Koszt takiej usługi w węźle Zawady wyniósłby 330 zł netto/ m-c i w okresie kwalifikowalności wydatków łącznie 7.920 zł netto. Do podłączenia Łopuchowa na północy i Zawady – Borysówki należało dodatkowo wykorzystać ok. 0,4 km kanalizacji kablowej SSPW WP budując na obu końcach dzierżawionego odcinka na potrzeby realizacji dowiązań dwie studnie kablowe, łącznie w cenie nie wyższej niż 20.000 zł netto. Dzierżawa tego odcinka wraz z kosztami wykonania projektu, zakupu kabla i usługi jego montażu powodowała by wydatkowanie środków kwalifikowalnych w kwocie 3.952 zł netto (7.000 zł netto x 0,4 km + 120 zł netto/ km/ m-c x 0,4 km x 24 m-ce). Tymczasem beneficjent zdublował sieć SSPW WP na tym odcinku budując nową, własną linię, a od strony Sierok wybudował linię dystrybucyjną bez przyłączy o dł. 4,7 km. Linia światłowodowa do obu Konopek powinna być zrealizowana przy wykorzystaniu dzierżawy 1j SSPW WP o dł. 5,3 km na odcinku od węzła Zawady w kierunku zachodnim do złącza kablowego w zasobniku A1.22/Z-1.051 i dalej dobudowa linii w kierunku północnym do pierwszego pkt adresowego w Konopkach

o dł. 1,6 km. Dzierżawa włókna SSPW WP i dobudowa 1,6 km nowej linii zastępowałyby wykonane przez beneficjenta 4,5 km linii dystrybucyjnej bez przyłączy Zawady – Konopki. Różnica długości wybudowanej linii i koniecznej do realizacji przy wykorzystaniu włókna SSPW WP wynosi 2,9 km. Koszt projektu wykonawczego na potrzeby dzierżawy 5,3 km 1j SSPW WP to 5.300 zł netto, a sama dzierżawa włókna światłowodowego w 2 – letnim okresie kwalifikowania wydatków $5,3 \text{ km} \times 49,50 \text{ zł netto/ km / m-c} \times 24 \text{ m-ce} = 6.296,40 \text{ zł netto}$, łącznie 11.596,40 zł netto. Łączne koszty realizacji POPC w omawianym przypadku z wykorzystaniem sieci SSPW WP (nie uwzględniając niekwestionowanych kosztów budowy linii od kanalizacji SSPW WP w kierunku Łopuchowa i Zawad – Borysówki) to OLT – 10.000 zł netto, kolokacja OLT z zasilaniem – 2.400 zł netto, transmisja 1 Gb/s – 7.920 zł netto, 2 studnie kablowe – 20.000 zł netto, dzierżawa 0,4 km KK na zdublowanym odcinku w Zawadach – 3.952 zł netto, dzierżawa 1j dł. 5,3 km – 11.596,40 zł netto. Razem 55.868,40 zł netto kwalifikowanych do dofinansowania w POPC. Wariant wybrany do realizacji przez beneficjenta to: budowa zbędnej linii dystrybucyjnej bez przyłączy Sierki – Łopuchowo dł. 4,7 km, 0,4 km zdublowanej sieci w Zawadach, per saldo 2,9 km niepotrzebnej linii światłowodowej do podłączenia Konopek, razem ok. $8 \text{ km} \times 41,7 \text{ tys. zł netto/ km} = 333.600 \text{ zł netto}$. Wybrana przez KOBA koncepcja realizacji POPC w tamtym rejonie jest blisko 6 – krotnie mniej efektywna finansowo niż wykorzystanie sieci SSPW WP. Zaoszczędzone 277.731,60 zł netto powinno być przeznaczone do podłączenia dodatkowych pkt adresowych zwiększając tym samym rezultaty Programu. Należy zwrócić uwagę, że na etapie wniosku o dofinansowanie projektu beneficjent planował podłączenie 5 HP na odcinku Zawady – Konopki oraz 3 HP na odcinku Łopuchowo – Sierki, jednakże na podstawie danych Centrum Analiz Przestrzennych Administracji Publicznej (CAPAP) punkty te nie zostały podłączone.

- b) Do podłączenia miejscowości Sierki – Łopuchowo – Zawady – Borysówka – Konopki-Klimki (łącznie 179 HP) wykorzystano linię światłowodową o pojemności 48j (o długości ok. 6 km).

W wyjaśnieniu Prezes KOBY podał, że „zgodnie z przyjętą przez GW technologią, fabrycznymi krotnościami włókien w kablach światłowodowych oraz Wymaganiami dla podłączenia gospodarstw domowych do drugiego naboru dla działania 1.1 POPC, taka ilość włókien była konieczna do zapewnienia wymaganych parametrów sieci oraz umożliwia właściwe dobieranie mocy optycznych przy urządzeniu OLT w kierunku abonenta i pozwala ograniczyć ilość portów na urządzeniu OLT wraz z wkładkami GPON. Gdybyśmy nie zastosowali takiego przekroju kabla światłowodowego to wiązałoby się z koniecznością budowy węzła w Zawadach, co z kolei wiązałoby się z koniecznością uzyskania zgody od CPPC i długotrwałego oczekiwania na odpowiedź, co zagrażałoby terminowości wykonania przyłączy do szkół w miejscowości Konopki Pokrzywica i Zawady oraz wiązałoby się z dodatkowymi kosztami budowy sieci, a także zagrożeniem niewykonania projektu w terminie. Dodatkowe wydatkowanie środków unijnych w tym zakresie naruszałoby zasadę kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej.

Z informacji uzyskanej z DSI UMWP dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „wykorzystanie kabla światłowodowego o pojemności 48j do podłączenia Sierki, Łopuchowa, Zawad i Konopek nie jest związane z wykorzystaniem sieci SSPW WP. Do podłączenia wymienionych miejscowości technicznie wystarczyłoby 4 włókna światłowodowe. W opinii DSI wykorzystanie usług sieci SSPW WP byłoby w pełni kwalifikowalne do dofinansowania w POPC i pozwoliłoby na oszczędność w kwocie 277.731,6 zł netto, a nie jak twierdzi beneficjent niekwalifikowanie dodatkowych środków unijnych.

- c) Wybudowano pomiędzy miejscowościami Dąbrówki i Studzianki ok. 4,5 km linii dystrybucyjnej bez przyłączy, mimo iż pomiędzy tymi miejscowościami istniała możliwość wykorzystania istniejącej infrastruktury SSPW WP.

W wyjaśnieniu Prezes KOBY powołał się na złożone w piśmie z 6 listopada 2018 r. skierowanym do CPPC (wraz z mapą poglądową oraz wyliczeniami), szczegółowe

wyjaśnienia w zakresie segmentu budowanej infrastruktury telekomunikacyjnej w relacji Dąbrówki – Studzianki.

Ponadto Prezes KOBY podał, że „w trakcie realizacji projektu zostały wykonane nowe nawierzchnie objęte gwarancją, co mogłoby znacznie wydłużyć prowadzenie prac projektowych i uniemożliwić prowadzenie prac w zakresie terminowego podłączenia Szkoły w miejscowości Studzianki oraz wykonanie nawiązania do sieci SSPW. Co więcej istotną okolicznością, którą GW uwzględnił w przedmiotowej analizie jest fakt, iż w miejscowości Studzianki droga publiczna, w której przebiega sieć SSPW jest objęta gwarancją – co ma znaczenie przy ewentualnym prowadzeniu prac. Wskazać należy, iż Zarządca drogi jest uprawniony do odmowy lokalizowania urządzeń i infrastruktury telekomunikacyjnej w sytuacji, gdy ich umieszczenie miałyby doprowadzić do utraty uprawnień z tytułu gwarancji lub rękojmi w zakresie budowy, przebudowy lub remontu drogi - a z taką sytuacją mamy tu do czynienia. Jednocześnie informuję, że na odcinku wskazanym, SSPW nie posiada odpowiedniej liczby włókien, co z kolei wymusiłoby na GW wybudowanie dodatkowego węzła aktywnego. Budowa dodatkowego węzła wiązałaby się z koniecznością uzyskania zgody z POPC oraz uzyskania pozytywnej oceny eksperta UKE co trwałoby ok. 9 miesięcy i zagroziłoby terminowemu uruchomieniu szkoły w miejscowości Studzianki. Takie rozwiązanie prowadziłoby z kolei do wydatkowania środków unijnych z naruszeniem zasady kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej (...)”.

Z informacji uzyskanej z DSI UMWP dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „beneficjent nie podaje argumentów ekonomicznych dla wybranego przez siebie rozwiązania. Informuje, że zostały wykonane nowe nawierzchnie drogowe objęte gwarancją, co mogłoby wydłużyć prace projektowe i mogłoby uniemożliwić terminowe podłączenie szkoły w Studziankach i nawiązanie do sieci SSPW. Beneficjent używa trybu przypuszczającego, co może świadczyć o tym, że w ogóle nie zakładał wykorzystania sieci regionalnej i nie konsultował z zarządcą drogi prowadzenia w niej prac. Należy założyć, że beneficjent, gdyby o to wnioskował, uzyskałby zgodę na dowiązanie do SSPW WP, co nie wiązałoby się z koniecznością nadbudowy nowych zasobników lub studzienek, a dowiązanie do istniejących. Dzierżawa kanalizacji kablowej od zasobnika A1.00/Z-1.007 w Dąbrówkach do studni A1.00/S-1.011 ze złączami kablowymi w centrum Studzianek o dł. 4,3 km byłaby rozwiązaniem wielokrotnie korzystniejszym niż budowa 6 km kompletnie nowej linii. Objęcie gwarancją drogi publicznej w Studziankach nie ma znaczenia. KOBY wykonała tam sieć wykorzystując podbudowę słupową i wystarczyło wyprowadzenie kabla KOBY ze studni A1.00/S-1.011 na najbliższy słup, czemu nie powinien przeciwstawiać się zarządca drogi. W kwestii zbyt małej liczby włókien światłowodowych SSPW WP informujemy, że na odcinku Dąbrówki - Studzianki SSPW WP dysponuje dwoma kablami światłowodowymi o pojemności 24 i 48j, z czego do dzierżawy przez operatorów jest możliwe łącznie 56 włókien, natomiast przez Studzianki biegnie kabel 24j z dostępnymi do dzierżawy 16 włóknami. Wybudowanie dodatkowego węzła dostępowego w oparciu o pobliski węzeł SSPW WP Zapieczki byłoby jak najbardziej możliwe i w tym przypadku nie może być mowy o braku dostatecznej liczby włókien światłowodowych lub wydatkowaniu dodatkowych środków unijnych, a raczej ich ograniczeniu poprzez zaniechanie budowy linii dystrybucyjnej bez przyłączy. Powracając do meritum, budowa przez Beneficjenta 6 km (zdublowano ok. 240 m linii doziemnej SSPW WP wzdłuż ul. Dwornej w Studziankach) z wydatkowaniem 250.200 zł netto odcinka powinna być zastąpiona dzierżawą 4,3 km odcinka kanalizacji SSPW WP od zasobnika A1.00/Z-1.007 w Dąbrówkach do studni A1.00/S-1.011 ze złączami kablowymi w Studziankach i tam wyjście z kablem na podbudowę słupową. Wykorzystanie infrastruktury SSPW WP zastępowałoby rozwiązanie wybrane przez beneficjenta w stosunku 1:1 przy znacznej redukcji kosztów. Koszt wykorzystania kanalizacji SSPW WP kwalifikowany do dofinansowania w okresie 2 lat realizacji projektu to: 4,3 km x 7.000 zł netto (projekt, kabel i montaż) + 4,3 km x 120 zł netto/km x 24 m-ce (dzierżawa kanalizacji SSPW WP). Razem 42.282 zł netto. Zaoszczędzone wydatki projektowe w kwocie 207.716 zł netto mogłyby być przeznaczone na podłączenie dodatkowych HP zwiększając rezultaty projektu.

- d) Wybudowano szafę POPC w Michałowie, mimo iż obok istniała szafa SSPW.

W wyjaśnieniu Prezes KOBY podał, że „zasadność wykorzystania szaf SSPW była analizowana przez GW wielokrotnie, lecz ze względów technicznych nie było to możliwe, co w konsekwencji zmusiło GW do budowy oddzielnej szafy spełniającej wszystkie wymagania dla WSD realizowanych w ramach POPC oraz zapisami umowy zawartej pomiędzy spółką KOBBA a Idealan Sp. z o.o. Poniżej część uwarunkowań które zmusiły GW do budowy nowej szafy, a nie wykorzystania szafy SSPW: 1/ brak podtrzymania awaryjnego dla urządzeń, które są zasilane prądem 230V co w konsekwencji wymagałoby budowę własnego węzła podtrzymania awaryjnego; 2/ brak deklaracji w umowach z SSPW o czasie minimalnego podtrzymania zasilania awaryjnego dla urządzeń zasilanych prądem 48V; 3/ brak powiadomień o zaniku zasilania podstawowego; 4/ brak możliwości podłączenia agregatu prądotwórczego w przypadku długotrwałych braków w dostarczaniu energii elektrycznej; 5/ brak możliwości kontroli dostępu do naszych urządzeń przez osoby trzecie oraz brak powiadomień o otwartych drzwiach; 6/ brak możliwości monitorowania warunków środowiskowych w szafie, co może doprowadzić do uszkodzenia urządzeń lub błędne ich działanie. Brak wpływu na ww. warunki przez operatora korzystającego z szafy; 7/ brak monitoringu wizyjnego; 8/ brak możliwości nadzoru firmy specjalistycznej zajmującej się ochroną naszych urządzeń, co w przyszłości może utrudniać dochodzenia odszkodowania z powodu utraty, uszkodzenia urządzeń. W związku z powyższym brak możliwości podpisania umowy z ubezpieczycielem.

Mając powyższe na uwadze GW nie spełniałby warunków umowy dotyczących serwisu sieci oraz reakcji wraz z usuwaniem awarii. Jeśli GW pomimo niespełniania przez infrastrukturę SSPW warunków technicznych zawartych w umowie na budowę sieci w ramach projektu POPC zdecydowałby się w części wykorzystać istniejącą infrastrukturę, zmuszony byłby ze względu na, między innymi, wytrzymałość konstrukcji węzła SSPW w Michałowie, do wybudowania węzła pomocniczego z uzupełnieniem elementów nieobecnych w węźle SSPW oraz dobrojenia istniejącego węzła SSPW w elementy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i eksploatacji urządzeń sieciowych Inwestora. Takie rozwiązanie prowadziłoby z kolei do wydatkowania środków unijnych z naruszeniem zasady kwalifikowalności wyłącznie w zakresie w jakim są niezbędne do realizacji sieci NGA, a także pod warunkiem wykazania, że jest to najbardziej efektywna możliwość realizacji sieci dostępowej.

Z informacji uzyskanej z DSI UMWP dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „wszystkie szafy SSPW wyposażone są w podtrzymanie awaryjne dla urządzeń, treść umów SSPW WP pozytywnie zaopiniował UKE (w wariancie standard SLA na poziomie 24h, za dodatkową opłatą SLA może być obniżone do 8h), napięcie jest monitorowane w trybie bieżącym a anomalie zgłaszane jako alarmy w systemach nadzoru zainstalowanych urządzeń i w integrującym systemie nadzoru całej sieci, węzły dystrybucyjne wyposażone są w tablice z wtykami do przyłączania agregatów i przepusty kablowe w drzwiach (każdy węzeł szkieletowy wyposażony jest w stacjonarny agregat prądotwórczy uruchamiany automatycznie z 80 litrowym zbiornikiem ON), wszystkie węzły SSPW WP objęte są antywłamaniowym systemem alarmowym z monitoringiem stanu otwierania drzwi oraz stałym monitoringiem wizyjnym z rejestracją obrazu, przy stałym dostępie obsługi technicznej operatora korzystającego z węzłów SSPW WP możliwy jest również taki sam dostęp firm zajmujących się ochroną mienia;

- e) Do podłączenia 125 adresów, pomiędzy miejscowościami Saniki – Leśniki – Radule – Pajewo, wybudowano linię światłowodową 48j o długości ponad 6 km.

W wyjaśnieniu Prezes KOBY podał, że na wskazanym odcinku istnieje rozproszona zabudowa jednorodzinna, często są to pojedyncze budynki oddalone od siebie o kilkaset metrów. Inna koncepcja sieci, niż proponowana przez GW, zmusiłaby do wybudowania większej ilości splitterów optycznych podnosząc koszty budowy sieci oraz naruszając zasadę splitowania zgodną z zasadami budowy sieci światłowodowych. W związku z przyjętą przez GW technologią, faktycznymi krotnościami włókien w kablach światłowodowych oraz Wymaganiami dla podłączenia gospodarstw domowych do drugiego naboru dla działania 1.1.POPC taka ilość włókien była konieczna do

zapewnienia wymaganych parametrów sieci oraz umożliwi właściwe dobieranie mocy optycznych przy urządzeniu OLT w kierunku abonenta i pozwala ograniczyć ilość portów na urządzeniu OLT wraz z wkładkami GPON.

Z informacji uzyskanej z DSI UMWP dotyczącej wyjaśnień KOBY wynika, że „z technicznego punktu widzenia podłączenie 64 HP w danej miejscowości można zrealizować przy wykorzystaniu jednego włókna światłowodowego. Analizując wskazaną relację trzeba zauważyć, że beneficjent wybudował 3,3 km linii POPC z podłączonymi 4 HP z Leśnik do Radul i Pajewa. Podłączenie Pajewa i Radul można było zrealizować przy wykorzystaniu transmisji 1 Gb/s z węzła SSPW WP Jeżewo Stare, dzierżawy 2j na odc. węzeł Zawady – nabudowany zasobnik przed zasobnikiem A1.19/Z-1.036 dł. 3,3 km, dobudowa brakującego odcinka linii od infrastruktury SSPW WP do Pajewa dł. 0,7 km (w zastępstwie za 3,3 km odcinek Leśniki – Radule). Koszty takiego rozwiązania to: OLT – 10.000 zł netto, kolokacja OLT z zasilaniem – 2.400 zł netto (30 zł netto/m-c 1U + 70 zł netto/m-c zasilanie 100W x 24 m-ce), transmisja 1 Gb/s – 7.920 zł netto (330 zł netto/m-c x 24 m-ce), nadbudowa zasobnika – 7.500 zł netto, dzierżawa 2j dł. 3,3 km wraz z wykonaniem projektu – 8.962,80 zł netto (3,3 km x 71,50 zł netto/m-c x 24 m-ce + 3,3 km x 1.000 zł netto). Nie uwzględnia się koniecznej dobudowy 0,7 km odcinka nowej linii realizowanego w zastępstwie za budowę 3,3 km odc. Leśniki – Radule. Razem 36.782,80 zł netto kwalifikowalnych do dofinansowania w POPC. Tymczasem wydatkowano kwotę 108.420 zł netto na budowę 2,6 km linii telekomunikacyjnej (3,3 km Leśniki – Radule pomniejszone o konieczny do dobudowania odcinek 0,7 km od SSPW WP do Pajewa). Takie rozwiązanie przyniosłoby oszczędności w Programie w wysokości 71 637,20 zł i utratę 4 niepodłączonych HP. Należy podkreślić, że zaoszczędzone środki można było przeznaczyć na wykorzystanie usług SSPW WP i budowę sieci dostępowej od istniejącego węzła dystrybucyjnego w Jeżewie Starym do podłączenia 22 HP w samym Jeżewie Starym, 16 HP w Jeżewie Nowym, 16 HP w Kapicach – Lipnikach i 16 HP w Kapicach Starych, łącznie 70 HP, co wielokrotnie rekompensowałoby utracone 4 HP na odcinku Leśniki – Radule. Budowa warstwy dostępowej do pkt adresowych od istniejącego węzła dystrybucyjnego byłaby modelowym przykładem realizacji POPC, który był prezentowany w trakcie szkoleń dla beneficjentów organizowanych przez UKE. Tak się jednak nie stało.

(akta kontroli str. 559-780)

1.6. W trakcie realizacji Projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) KOBBA wymieniła 1.187 szt. punktów adresowych²⁴, co stanowiło 8,5% wszystkich punktów adresowych z obszaru realizowanego Projektu wskazanych we wniosku o dofinansowanie (13.944 szt.²⁵ punktów adresowych). Nie wymagało to zgody CPPC oraz aneksowania umowy dofinansowania ponieważ ilość zmienianych punktów nie przekroczyła 15% ogólnej liczby punktów adresowych, co było zgodne z zapisami § 20 ust. 6 umowy dofinansowania. (akta kontroli str. 148-234, 781)

1.7. We wnioskach obu analizowanych Projektów KOBBA wskazała, że „prace związane z budową sieci szerokopasmowego dostępu do internetu oraz wykonanie projektów Wnioskodawca zleci firmie zewnętrznej. Zlecenie firmom zewnętrznym jest rozwiązaniem tańszym, gwarantuje terminowe wykonanie usługi oraz ich wysoką jakość. Firmy zewnętrzne posiadają całą gamę specjalistycznego sprzętu m. in. podnośniki wysokościowe, koparki, narzędzia budowlane, których zakup i utrzymanie przez Wnioskodawcę byłoby nierentowne. Ponadto firmy zewnętrzne dysponują wykwalifikowanym personelem posiadającym uprawnienia do wykonywania prac związanych z budową sieci. Firmie zewnętrznej zostanie również powierzony montaż, konfiguracja i obsługa gwarancyjna montowanych na sieci urządzeń. Dodatkowo taka realizacja planowanego przedsięwzięcia zapewni najwyższą jakość montażu oraz bezpieczeństwo w trakcie wykonywania prac zarówno ziemnych jak i w sąsiedztwie linii elektroenergetycznych oraz wysokościowych (montaż na słupach). Przy budowie sieci FTTH dzięki skorzystaniu z usług specjalisty w zakresie montażu sieci, możliwe będzie uzyskanie gwarancji na całą sieć.

²⁴ Obejmujących 1.337 szt. gospodarstw domowych.

²⁵ W ramach punktów adresowych planowano podłączyć 15.222 szt. gospodarstw domowych.

Doświadczenie firmy pokazuje, że outsourcing jest najlepszą i najtańszą metodą budowy szerokopasmowej sieci NGA.
(akta kontroli str. 16-43, 235-263)

Tak więc w celu wyboru wykonawców obu Projektów KOB A zorganizowała postępowania przetargowe na opracowanie dokumentacji projektowej oraz budowę sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu w formule „zaprojektuj i wybuduj”. I tak, w przypadku:

- Projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) ogłoszenia zostały opublikowane w bazie konkurencyjności odpowiednio: 29 września 2017 r. i 18 grudnia 2017 r. Związane to było z tym, iż pierwsze postępowanie w dniu 18 grudnia 2017 r. zostało unieważnione przez KOBĘ w związku z kontrolą (ex-ante) CPPC. Stwierdzono podczas niej, iż: 1/ beneficjent określając warunki udziału w postępowaniu odnoszącym się do wiedzy i doświadczenia wykonawców (zażądał aby wykonawca wykazał, że w ciągu ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert zrealizował co najmniej 1 robotę budowlaną w formule „zaprojektuj i wybuduj” o wartości min. 25 mln zł brutto odpowiadającą swoim rodzajem przedmiotowi zamówienia oraz co najmniej 1 robotę budowlaną w formule „zaprojektuj i wybuduj” obejmującą swoim zakresem zaprojektowanie i budowę sieci światłowodowej) ograniczył/utrudnił - ze względu na kryteria doboru wykonawców - dostęp do tego zamówienia, 2/ beneficjent w bazie konkurencyjności zamieścił informację, iż nie dopuszcza powoływania się na zasoby osób trzecich (warunek taki nie został zawarty w zapytaniu ofertowym), 3/ beneficjent zażądał wniesienia wadium w kwocie 1.000,0 tys. zł wyłącznie w formie pieniężnej, bez dopuszczenia innych form wadium, np. gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej. W ponownie przeprowadzonym postępowaniu zakończonym 9 lutego 2018 r. wybrano firmę IDEALAN²⁶, z którą w dniu 13 lutego 2018 r. zawarto umowę o roboty budowlane w systemie „projektuj i buduj”. Przy czym w złożonej przez IDEALAN ofercie, został wskazany w koncepcji zakres prac, który obejmował również budowę nowej infrastruktury liniowej w postaci rurociągów kablowych (kanalizacji kablowej doziemnej) do (i przez) co najmniej 34 miejscowości, gdzie IDEALAN (w poprzedniej perspektywie 2013-2015) wybudował już na tym terenie sieć światłowodową, co szczegółowo omówiono w pkt 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- Projektu (ID Obszaru: 420a) ogłoszenie zostało opublikowane w bazie konkurencyjności w dniu 1 kwietnia 2021 r., z terminem składania ofert do 26 maja 2021 r. W przeprowadzonym postępowaniu zakończonym 21 czerwca 2021 r. wybrano Spółkę NANDI, z którą w dniu 1 lipca 2021 r. zawarto umowę o roboty budowlane w systemie „projektuj i buduj”. Jak wynika z przedstawionych dokumentów na etapie postępowania NANDI Spółka z o.o. w Białymstoku została zarejestrowana w KRS w dniu 15 kwietnia 2021 r. (tj. w trakcie prowadzonego postępowania) z kapitałem zakładowym w wysokości 50 tys. zł. Jako spełnienie warunku wiedzy i doświadczenia Spółka NANDI wykazała projekt (ID Obszaru: 3.3.20.37) zakończony przez IDEALAN w maju 2021 r. oraz załączyła oświadczenie o zobowiązaniu do udostępnienia zasobów spółki IDEALAN (podano w nim między innymi że „udostępnienie zasobów następuje w ramach bezpośredniego udziału w realizacji zamówienia w charakterze podwykonawcy w ramach odrębnie zawartej warunkowej umowy podwykonawstwa i oznacza podjęcie realizacji przez naszą spółkę części zamówienia polegającej na zaprojektowaniu i budowie sieci światłowodowej, tj. realizacji części zamówienia do której ta wiedza i doświadczenie są wymagane. Jest to zatem zobowiązanie do faktycznej i rzeczywistej współpracy przy realizacji ww. zamówienia. Jednocześnie upoważniam Pana P. L. do potwierdzania w imieniu spółki IDEALAN kopii dokumentów za zgodność z oryginałem, w takim zakresie w jakim są one niezbędne do przedłożenia w postępowaniu”).

W przypadku oby Projektów podpisanie umowy z generalnym wykonawcą (oznaczające realne rozpoczęcie prac²⁷) nastąpiło odpowiednio po ponad siedmiu i dziewięciu miesiącach

²⁶ W postępowaniu wpłynęła oferta tylko jednej firmy – IDEALAN. W postępowaniu unieważnionym również wpłynęła tylko jedna oferta – firmy IDEALAN. Obie oferty opiewały na tę samą kwotę 30,25 mln zł netto.

²⁷ Zgodnie z art. 2 pkt 23 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw.

od zawarcia umowy o dofinansowanie, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość”. (akta kontroli str. 782-889)

W trakcie realizacji obu projektów podpisano odpowiednio osiem i trzy aneksy do umów o dofinansowanie. Aneksy dotyczyły:

- a) w przypadku Projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37): [1] zmiany całkowitej wartości Projektu z 37.140,6 tys. zł na 37.207,5 tys. zł²⁸ (w związku z wyborem Generalnego Wykonawcy), przesunięcia terminów realizacji tzw. Kamieni milowych²⁹ i wysokości środków finansowych pomiędzy poszczególnymi zadaniami (zmiana załączników do umowy nr 3³⁰ i 4³¹) – aneks nr 01/POPC.01.01.00-20-0079/17-01 z 13 grudnia 2018 r., [2] zakresu ochrony danych osobowych powierzonych do przetwarzania – aneksy: nr 02/POPC.01.01.00-20-0079/17-02 z 16 kwietnia 2019 r. i nr POPC.01.01.00-20-0079/17-03 z 13 lipca 2020 r., [3] przesunięcia okresu realizacji projektu w zakresie rzeczowym³², okresu kwalifikowalności wydatków³³, terminów realizacji tzw. Kamieni milowych³⁴ oraz zmiany rachunków bankowych – aneks nr POPC.01.01.00-20-0079/17-04 z 28 września 2020 r., [4] przesunięcia okresu realizacji projektu w zakresie rzeczowym³⁵, okresu kwalifikowalności wydatków³⁶ i terminów realizacji tzw. Kamieni milowych³⁷ – aneks nr 05/POPC.01.01.00-20-0079/17-05 z 28 września 2020 r., [5] przesunięcia okresu realizacji projektu w zakresie rzeczowym³⁸, okresu kwalifikowalności wydatków³⁹ i terminów realizacji tzw. Kamieni milowych⁴⁰ – aneks nr 06/POPC.01.01.00-20-0079/17-06 z 14 maja 2021 r.), [6] zmiany całkowitej kwoty wydatków kwalifikowanych (o 1 gr) z 29.878.577,49 zł na 29.878.577,48 zł – aneks nr POPC.01.01.00-20-0079/17-07 z 31 grudnia 2021 r., [7] zmniejszenia liczby jednostek oświatowych do podłączenia z 116 do 69, z jednoczesnym zwiększeniem zasięgu gospodarstw domowych z 15.222 do 15.269⁴¹ – aneks Nr POPC.01.01.00-20-0079/17/08 z 31 marca 2022 r.,
- b) w przypadku Projektu (ID Obszaru 4.20a): [1] zmiany rachunków bankowych do obsługi projektu (aneks nr POPC.01.01.00-20-0022/20-01 z 17 czerwca 2021 r. i aneks nr POPC.01.01.00-20-0022/20-02 z 22 listopada 2021 r.), [2] zmiana całkowitej wartości Projektu z 30.999,7 tys. zł na 31.063,6 tys. zł (aneks nr POPC.01.01.00-20-0022/20-03 z 31 grudnia 2021 r.), [3] zmiana harmonogramu rzeczowo-finansowego Projektu (aneks nr POPC.01.01.00-20-0022/20-04 z 16 listopada 2022 r.). (akta kontroli str. 890-1638)

1.8. Według § 6 ust. 1 pkt 12 umowy o dofinansowanie projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37), Koba zobowiązana była do podłączenia 80% jednostek oświatowych wskazanych dla wybranego w projekcie obszaru interwencji w ciągu 14 miesięcy od dnia podpisania umów o dofinansowanie, a pozostałe 20% jednostek oświatowych w terminie do 20 miesięcy od dnia podpisania tych umów. Liczba przewidzianych do podłączenia jednostek oświatowych wynikała z zobowiązania Spółki, określonego we wniosku o dofinansowanie i stanowiła

²⁸ Różnica w kwocie 66,9 tys. zł zwiększyła koszty niekwalifikowalne Projektu, w tym 12,5 tys. zł – VAT i 54,4 tys. zł na zadanie nr 6, tj. dokumentację powykonawczą i inwentaryzacją sieci.

²⁹ Zmiana planowanej daty rozpoczęcia zadania: Nr 1 z 1 października 2017 r. na 13 lutego 2018 r., Nr 2 i Nr 3 z 1 listopada 2017 r. na 1 marca 2018 r., Nr 4 z 1 stycznia 2018 r. na 1 kwietnia 2018 r., Nr 5 z 1 grudnia 2017 r. na 1 marca 2018 r., Nr 7 z 1 grudnia 2017 r. na 31 marca 2018 r. (zadanie Nr 6 bez zmian).

³⁰ Kopia wniosku Koby o dofinansowanie Projektu.

³¹ HRF realizacji Projektu.

³² Z okresu: od 1 października 2017 r., do 30 września 2020 r., na okres: od 13 lutego 2018 r., do 12 lutego 2021 r.

³³ Z okresu: od 1 października 2017 r., do 30 września 2020 r., na okres: od 1 października 2017 r., do 12 lutego 2021 r.

³⁴ Zmiana planowanej daty zakończenia zadania: Nr 1 z 31 maja na 31 grudnia 2020 r., Nr 2, Nr 3, Nr 4 i Nr 5 z 31 sierpnia 2020 r. na 12 lutego 2021 r., Nr 6 i Nr 7 z 30 września 2020 r. na 12 lutego 2021 r.

³⁵ Z okresu: od 13 lutego 2018 r., do 12 lutego 2021 r., na okres: od 13 lutego 2018 r., do 13 maja 2021 r.,

³⁶ Z okresu: od 1 października 2017 r., do 12 lutego 2021 r., na okres: od 1 października 2017 r., do 13 maja 2021 r.

³⁷ Zmiana planowanej daty zakończenia zadania: Nr 1 z 31 grudnia 2020 r. na 31 marca 2021 r., Nr 2, Nr 3, Nr 4, Nr 5, Nr 6 i Nr 7 z 12 lutego na 13 maja 2021 r.

³⁸ Z okresu: od 13 lutego 2018 r., do 13 maja 2021 r., na okres: od 13 lutego 2018 r., do 13 sierpnia 2021 r.

³⁹ Z okresu: od 1 października 2017 r., do 13 maja 2021 r., na okres: od 1 października 2017 r., do 13 sierpnia 2021 r.

⁴⁰ Zmiana planowanej daty zakończenia zadania: Nr 1 z 31 marca na 30 czerwca 2021 r., Nr 2, Nr 3, Nr 4, Nr 5, Nr 6 i Nr 7 z 13 maja na 13 sierpnia 2021 r.

⁴¹ Odpowiednio: 13.983 i 14.030 punktów adresowych.

wskaźnik rezultatu bezpośredniego do osiągnięcia w projekcie, tj. zakładana liczba jednostek oświatowych do podłączenia wynosiła 116.

Zgodnie z § 20 ust. 5 umowy o dofinansowanie KOBA miała możliwość, w terminie 8 miesięcy od podpisania umowy (okres ten kończył się 22 lutego 2018 r.), zgłoszenia zmian w zakresie liczby jednostek oświatowych, które zostały wykazane w danym obszarze konkursowym (ID Obszaru: 3.3.20.37). Analiza dokumentów z systemu SL2014 (korespondencji) wykazała, że Spółka zgłaszała (13 listopada 2017 r., 20 grudnia 2017 r., 5 stycznia 2018 r., 19 marca 2018 r.) do CPPC dane w zakresie aktualizacji liczby JO, w tym dotyczących ich likwidacji, podłączenia do sieci przez innego operatora, a także braku zgody szkoły na podłączenie.

Uwzględniając termin podpisania umowy o dofinansowanie przez KOBE, podłączenie 80% jednostek oświatowych powinno było nastąpić najpóźniej do 22 września 2018 r., a podłączenie 20% jednostek oświatowych — najpóźniej 22 lutego 2019 r. KOBA we wskazanych wyżej terminach nie podłączyła żadnej jednostki oświatowej, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”.

W dniu 24 listopada 2020 r. KOBA otrzymała z CPPC pismo dotyczące oszczędności w projektach wynikające ze zmniejszenia ilości jednostek oświatowych do podłączenia wraz z propozycją procedury oszacowania ewentualnych oszczędności w tym zakresie. W odpowiedzi (pismo z 24 lutego 2020 r.) przekazano do CPPC wykaz 17 jednostek oświatowych, które zgodnie z przesłankami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, nie zostały objęte zasięgiem sieci w ramach projektu (ID Obszaru 3.3.20.37) wraz z wyliczoną kwotą oszczędności (86,8 tys. zł) oraz z prośbą o akceptację zwiększenia wskaźnika dotyczącego podłączenia gospodarstw domowych o dodatkowe 31 HP (przy średnim koszcie HP dla danego obszaru w kwocie 2,86 tys. zł). Pismem z 14 czerwca 2021 r. CPPC potwierdziło poprawność przesłanych wyliczeń oraz potwierdziło, iż wskazana liczba 17 jednostek oświatowych z pierwotnej listy, która nie została podłączona w ramach projektu, jest zgodna z przeprowadzoną przez Beneficjenta inwentaryzacją oraz z dokumentami przedstawionymi do rozliczenia we wnioskach o płatność.

(akta kontroli str. 148-234, 370-556, 1747, 2002-2003)

1.9. W okresie objętym kontrolą KOBA była pięciokrotnie kontrolowana przez UKE i CPPC w zakresie zgodności zastosowanej technologii (w zakresie aspektów technicznych, umożliwiających zapewnienie dostępu do internetu o wymaganych parametrach i efektywnego dostępu hurtowego dla innych przedsiębiorców telekomunikacyjnych) do zadeklarowanej przez beneficjenta we wnioskach o dofinansowanie oraz wykonanej dokumentacji projektowej. I tak:

- a) UKE przeprowadził trzy kontrole w zakresie realizacji projektu (ID obszaru: 3.3.20.37), w tym:
- W maju i czerwcu 2019 r. przedstawiciele UKE dokonali oględzin Punktu Wymiany Ruchu („PWR”), trzech węzłów dostępowych (w miejscowościach Zabłudów, Michałowo i Dobrzyniewo Duże) i 11 JO. Dokonano pomiarów jakościowych dla 25 punktów dostępowych oraz 11 JO. Stwierdzono brak zapasów kablowych na słupach oraz pojedynczym przypadkiem braku nadmiarowości abonenckiego przyłącza napowietrznego (Koba zalecenia pokontrolne wykonała w lipcu 2019 r., co UKE potwierdziło podczas kolejnej kontroli w lutym 2020 r.),
 - W lutym 2020 r. przedstawiciele UKE zweryfikowali PWR, sposób podłączenia czterech JO, 20 punktów dostępowych oraz dwóch węzłów dostępowych. Przeprowadzono pomiary jakościowe czterech łączy światłowodowych w JO oraz 20 punktów dostępowych. Stwierdzono zbyt małą pojemność splitterów, która nie pozwala podłączyć wszystkich gospodarstw domowych objętych zasięgiem () oraz nieobjęcie zasięgiem budynków wielorodzinnych w miejscowości Kolonia Koplany i Dobrzyniewo Fabryczne. W odpowiedzi (pismo z 29 maja 2020 r.) KOBA podała między innymi, że budynki wielorodzinne w tych miejscowościach nie posiadają części wspólnej i w takiej sytuacji (wobec braku zgód od właścicieli działek) nie było możliwości posadowienia skrzynki. W związku z tym pozostawiono właściwą ilość włókien przy granicy działki, co w ocenie Spółki spełnia wymagania dotyczące objęcia

- zasięgiem sieci gospodarstwa domowe znajdujące się w budynkach wielorodzinnych,
- W styczniu 2021 r. przedstawiciele UKE dokonali oględzin w 47 miejscowościach, w których wybudowana została sieć NGA, w tym dokonano weryfikacji 10 węzłów dostępowych, 27 punktów dostępowych oraz objęcia gospodarstw domowych siecią NGA (wykonano pomiary jakościowe i reflektometryczne). Stwierdzono: 1/ brak zapasów kablowych montowanych na punktach dostępowych sieci napowietrznej dla punktów adresowych, 2/ zbyt małą krotność splittera w punkcie dostępowym Kuplisk, 3/ brak splitterów w punktach dostępowych Chwaszczewo i Przystawka, 4/ brak urządzeń aktywnych podtrzymania akumulatorowego oraz monitoringu dostępu w węzłach Janów i Czerwonka, 5/ brak podtrzymania akumulatorowego w węzle dostępowym Choroszcz, 6/ brak monitoringu dostępu w węzle Wasilków. Koba zalecenia pokontrolne wykonała w marcu 2021 r.
- b) CPPC przeprowadziła kontrolę:
- W listopadzie 2021 r. w zakresie realizacji projektu (ID obszaru: 3.3.20.37). Dokonano oględzin wybudowanej sieci w miejscowościach Rafałówka i Sobolewo. Nie stwierdzono opóźnień w realizacji projektu. Stwierdzono natomiast brak dokumentacji związanej z zajęciem pasów drogowych oraz protokołów odbioru zdania pasa drogowego w miejscowościach Rafałówka i Sobolewo. W związku z zaleceniem pokontrolnym KOBA wystąpiła (pismo z 3 grudnia 2021 r.) do Spółki Idealan (generalnego wykonawcy) o przekazanie dokumentów związanych z zajęciem pasów drogowych oraz protokołów zdania pasa drogowego dla miejscowości Rafałówka i Sobolewo. W odpowiedzi (pismo z 9 grudnia 2021 r.) Spółka Idealan podała, iż z umowy o roboty budowlane nie wynika, że „zobowiązana jest przedstawić Inwestorowi ww. dokumentację. Za zakres tych dwóch miejscowości był odpowiedzialny podwykonawca, w związku z tym od niego również nie była ona wymagana. Wobec powyższego informujemy, iż nie jesteśmy w posiadaniu wymienionych dokumentów”. Odpowiadając CPPC na zalecenia pokontrolne KOBA przekazała ww. pisma oraz podała, iż uznała stanowisko Generalnego Wykonawcy i podkreśliła, iż potwierdzeniem wykonania prac i zamontowanych urządzeń są decyzje na ich umieszczenie, które udostępniono podczas kontroli. Dodatkowo wskazała, że potwierdzeniem prawidłowego wykonania prac jest dokumentacja powykonawcza wraz z inwentaryzacją, której skany zostały przekazane podczas kontroli.
 - W sierpniu 2022 r.- w zakresie weryfikacji wykonania infrastruktury projektu (ID obszaru: 3.3.20.37). Dokonano oględzin w 26 miejscowościach, 24 punktach dostępowych, trzech węzłach dostępowych (nie objętych oględzinami w poprzednich kontrolach) i jednym węzle szkieletowym (PWR). Zweryfikowano sposób objęcia zasięgiem sieci dla 72 punktów adresowych, nadmiarowość okablowania i kanalizacji w segmencie rozdzielczym i abonenckim w 24 punktach elastyczności. Wykonano 24 pomiary w celu weryfikacji czy zbudowana infrastruktura spełnia kryteria jakościowe (pomiary wykonane z wykorzystaniem platformy pomiarowej VEEX TX320s zgodnie ze standardem ITU-T Y.1564). Stwierdzono, iż parametry łączy do dziewięciu punktów dostępowych nie spełniają wymagań jakościowych oraz Beneficjent nie przekazał danych RDU (zgodnie z załącznikiem 3 do „Kwestionariusza do kontroli sieci POPC”). W odpowiedzi (pismo z 13 września 2022 r.) KOBA podała, zalecenia pokontrolne zostały wykonane.
- c) UKE przeprowadził kontrolę maj-czerwiec 2022 r. w zakresie realizacji projektu (ID Obszaru 4.20a). Dokonano oględzin w: siedmiu miejscowościach, pięciu punktach dostępowych i węzle szkieletowym (PWR). Zweryfikowano sposób objęcia zasięgiem sieci dla 13 punktów adresowych oraz nadmiarowość okablowania i kanalizacji w segmencie rozdzielczym w ośmiu punktach elastyczności. W trakcie kontroli wykonano pięć pomiarów w celu weryfikacji czy zbudowana infrastruktura spełnia kryteria jakościowe. Stwierdzono, iż część weryfikowanych lokalizacji (w miejscowościach Olmonty, Halickie, Kazimierowo) nie została zgłoszona w systemie SIMBA. W odpowiedzi podano, iż wskazane lokalizacji posiadają właściwe statusy w systemie SIMBA.
- (akta kontroli str. 1639-1746, 2004-2060)

1.10. Koba zakończyła realizację Projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) w dniu 13 maja 2021 r. (protokół odbioru końcowego). We wniosku o płatność końcową (wysłanym w SL2014 w dniu 2 czerwca 2021 r. i zatwierdzonym przez CPPC) podano zrealizowane wydatki oraz osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu. I tak:

- a) Wskaźniki produktu:
- założono i zrealizowano utworzenie 31 szt. węzłów dostępowych (100%),
 - założono utworzenie sieci szerokopasmowej o długości 799,46 km, w tym budowę 763,73 km (406,83 km kanalizacji światłowodowej i 356,90 km sieci na podbudowie słupowej) oraz dzierżawę 35,73 km istniejącej sieci (20,25 km od IDEALAN, 9,77 km od Orange i 5,71 km od SSPW). We wniosku końcowym wskazano, iż zrealizowano utworzenie 987,04 km sieci, w tym budowę 692,26 km (450,01 km kanalizacji światłowodowej i 242,25 km sieci na podbudowie słupowej) oraz dzierżawę 294,78 km istniejącej sieci, przy czym w wielkości dzierżawy błędnie ujęto długość relacji (np. z częściowym przebiegiem ciemnych włókien na tym samym odcinku), zamiast długości dzierżawionej sieci, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- b) Wskaźniki rezultatu:
- założono objęcie zasięgiem 15.222 gospodarstw domowych⁴², zaś osiągnięto dodatkowe gospodarstwa domowe objęte szerokopasmowym dostępem do sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s - 15.269 szt. (w tym 47 gospodarstw domowych w miejsce JO, które wypadły z Projektu)⁴³,
 - założono podłączenie 116 jednostek oświatowych, zaś osiągnięto podłączenie do sieci szerokopasmowej o przepustowości (symetrycznie) co najmniej 100 Mb/s – 69 szt.
- c) Planowano/zrealizowano wydatki ogółem w kwocie 37.140,6 tys. zł/ 37.207,5 tys. zł, w tym kwalifikowalne – 29.878,6 tys. zł/ 29.878,6 tys. zł⁴⁴. Kwota dofinansowania wyniosła (w wysokości planowanej) 25.396,8 tys. zł. Zadania określone w HRF (w stosunku do planowanych):
- zadanie nr 1 Przygotowanie dokumentacji projektu i projektów budowlanych zrealizowano w 100,66% (wydatki planowane ogółem: 4.749,3 tys. zł⁴⁵, wydatki poniesione ogółem 4.780,9 tys. zł⁴⁶),
 - zadanie nr 2 Budowa infrastruktury doziemnej sieci magistralnej i dystrybucyjnej zrealizowano w 108,9% (wydatki planowane ogółem: 15.764,7 tys. zł⁴⁷, wydatki poniesione ogółem 17.167,2 tys. zł⁴⁸). Planowano budowę 406,83 km, zrealizowano 450,01 km. Planowany koszt budowy 1 km sieci – 38,75 tys. zł, zrealizowany zaś 38,15 tys. zł,
 - zadanie nr 3 Budowa podbudowy słupowej zrealizowano w 67,7% (wydatki planowane ogółem – 6.619,8 tys. zł⁴⁹, wydatki poniesione ogółem – 4.478,8 tys. zł⁵⁰). Planowano budowę 356,9 km, zrealizowano 242,25 km. Planowany koszt 1 km – 18,55 tys. zł, zrealizowany zaś 18,49 tys. zł,
 - zadanie nr 4 Montaż kabli światłowodowych i elementów pasywnych sieci FTTH zrealizowano w 110,3% (wydatki planowane ogółem – 7.798,9 tys. zł⁵¹, wydatki poniesione ogółem – 8.601,2 tys. zł⁵²),
 - zadanie nr 5 Budowa węzłów aktywnych zrealizowano w 90,0% (wydatki planowane ogółem – 1.406,6 tys. zł⁵³, wydatki poniesione ogółem – 1.265,8 tys. zł⁵⁴),

⁴² Tj. 13.983 punktów adresowych.

⁴³ Tj. 14.030 punktów adresowych (13.983 + 47).

⁴⁴ W tym 7.262,0 tys. zł/ 7.328,9 tys. zł to wydatki niekwalifikowalne.

⁴⁵ W tym: kwalifikowalne - 3.820,7 tys. zł, dofinansowanie - 3.247,6 tys. zł.

⁴⁶ W tym: kwalifikowalne – 3.846,1 tys. zł, dofinansowanie – 3.269,1 tys. zł.

⁴⁷ W tym: kwalifikowalne – 12.682,3 tys. zł, dofinansowanie – 10.779,9 tys. zł

⁴⁸ W tym: wydatki kwalifikowalne – 13.810,5 tys. zł, dofinansowanie – 11.738,9 tys. zł.

⁴⁹ W tym: wydatki kwalifikowalne – 5.325,4 tys. zł, dofinansowanie – 4.526,6 tys. zł.

⁵⁰ W tym: wydatki kwalifikowalne – 3.603,0 tys. zł, dofinansowanie – 3.062,6 tys. zł.

⁵¹ W tym: wydatki kwalifikowalne – 6.113,1 tys. zł, dofinansowanie – 5.196,1 tys. zł.

⁵² W tym: wydatki kwalifikowalne – 6.919,4 tys. zł, dofinansowanie – 5.881,5 tys. zł.

⁵³ W tym: wydatki kwalifikowalne – 1.131,8 tys. zł, dofinansowanie – 961,9 tys. zł.

⁵⁴ W tym: wydatki kwalifikowalne – 1.018,3 tys. zł, dofinansowanie – 865,6 tys. zł.

- zadanie nr 6 Dokumentacja powykonawcza z inwentaryzacji sieci zrealizowano w 114,1 % (wydatki planowane ogółem – 474,9 tys. zł⁵⁵, wydatki poniesione ogółem – 541,8 tys. zł⁵⁶),
- zadanie nr 7 Dzierżawa sieci zrealizowano w 70,6% (wydatki planowane ogółem – 526,4 tys. zł, wydatki poniesione ogółem – 371,9 tys. zł). Na dzierżawę planowano przeznaczyć 423,5 tys. zł wydatków kwalifikowalnych (1,4% ogółem wydatków kwalifikowalnych), zaś przeznaczono 299,2 tys. zł (co stanowiło 1,0 % ogółem wydatków kwalifikowalnych). Spółka (we wniosku o dofinansowanie i studium wykonalności) planowała dzierżawę między innymi od SSPW 5,71 km sieci, wdzierżawiła zaś 15,4 km kanalizacji kablowej.

(akta kontroli str. 16-43, 1747-1961)

Przesunięć środków pomiędzy zadaniami (do wysokości kwot wydatków poniesionych) dokonano aneksem nr POPC.01.01.00-20-0079/17-07 z grudnia 2021 r.

Na dzień 6 grudnia 2022 r. stan realizacji Projektu (ID Obszaru 4.20a) przedstawiał się następująco:

- planowane/ zrealizowane wydatki ogółem – 31.063, 6 tys. zł/ 3.472,1 tys. zł (11,2% realizacji),
- planowane/ zrealizowane wydatki kwalifikowalne – 25.169,4 tys. zł/ 2.813,3 tys. zł (11,2% realizacji),
- planowana/ otrzymana kwota dofinansowania – 21.394,0 tys. zł/ 2.391,3 tys. zł (11,2% realizacji),
- założone/ osiągnięte wskaźniki produktu: długość sieci szerokopasmowej – 665,61 km/ 79,56 km (12,0% realizacji), liczba węzłów dostępowych – 33 szt.⁵⁷/ 0 szt.

W podziale na zadania określone w HRF, stopień realizacji finansowej Projektu (ID Obszaru 4.20a) przedstawiał się następująco:

- zadanie nr 1 Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wykonania robót budowlanych zrealizowano w 27,5% (wydatki planowane ogółem – 3.628,1 tys. zł, wydatki zrealizowane ogółem – 996,4 tys. zł),
- zadanie nr 2 Budowa infrastruktury szerokopasmowej zrealizowano w 9,3% (wydatki planowane ogółem – 26.493,8 tys. zł, wydatki zrealizowane ogółem – 2.464,0 tys. zł),
- zadanie nr 3 Dzierżawa sieci zrealizowano w 0,0 % (wydatki planowane ogółem – 36,5 tys. zł, wydatki zrealizowane ogółem – 0 zł),
- zadanie nr 4 Koszty w ramach pomocy de minimis zrealizowano w 0,0% (wydatki planowane ogółem - 863,9 tys. zł wydatki zrealizowane ogółem – 0 zł),
- zadanie nr 5 Koszty niekwalifikowalne zrealizowano w 28,6% (wydatki planowane ogółem – 41,3 tys. zł, wydatki zrealizowane ogółem – 11,8 tys. zł).

W obu projektach wnioskowano o zaliczki odpowiednio w IV kwartale 2017 r. (w wysokości 10 mln zł) i IV kwartale 2020 r. (w wysokości 8,5 mln zł), w sytuacji gdy nie zostali wyłonieni wykonawcy robót (umowy z wykonawcami robót podpisano odpowiednio: 13 lutego 2018 r. i 1 lipca 2021 r.). Zgodnie z § 5 ust. 5 umów o dofinansowanie kwota wnioskowanej zaliczki musi być uzasadniona planowanymi do faktycznego poniesienia wydatkami i zaangażowaniem rzeczowym realizacji projektu.

Prezes Spółki wyjaśnił, że „zarówno w jednym (ID obszaru 3.3.20.37) jak i w drugim projekcie (ID obszaru: 4.20a), Beneficjent wystąpił z wnioskiem o zaliczki odpowiednio w IV kw. 2017 r. i w IV kw. 2020 r. zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umów o dofinansowanie. W ocenie Beneficjenta wydatki zaplanowane w Projekcie i ujęte w harmonogramie są wydatkami uzasadniającymi pozyskanie na nie zaliczki – w szczególności, wobec braku szczegółowego dookreślenia rozumienia rzeczowego zaangażowania realizacji projektu. W oparciu o powyższe oraz dbałość o to, aby środki

⁵⁵ W tym: wydatki kwalifikowalne – 382,1 tys. zł, dofinansowanie – 324,8 tys. zł.

⁵⁶ W tym: wydatki kwalifikowalne – 382,1 tys. zł, dofinansowanie – 324,8 tys. zł.

⁵⁷ Budowa jednego (w Kudryczach) i wykorzystanie 32 istniejących węzłów dostępowych (24 KOBY, siedem IDEALANU i jeden SSPW).

wynikające z zaliczki były dostępne w czasie ich wydatkowania, zgodnie z harmonogramem została podjęta decyzja o złożeniu wniosku o zaliczkę".

(akta kontroli str. 148-234, 235-308, 1962-2001)

KOBA w trakcie realizacji obu Projektów złożyła do CPPC odpowiednio 18 i 9 wniosków o płatność (wszystkie zostały zatwierdzone przez CPPC). Z analizy tych wniosków wynika, że w przypadku projektu (ID Obszaru: 3.3.20.37) pierwszy wniosek o płatność (sprawozdawczy) przekazano do CPPC 2 października 2017 r. (zamiast do 22 września 2017 r.), tj. po terminie 3 miesięcy określonym w § 5 ust. 14 umowy dofinansowania. W wyjaśnieniu Prezes Spółki podał, że „opóźnienie wynikało z założeń wynikających z harmonogramu rzeczowo - finansowego stanowiącego załącznik do umowy o dofinansowanie, w którym wskazano październik 2017 r. jako miesiąc, w którym zakładano wnioskowanie o zaliczkę w kwocie 10 mln zł. Podkreślenia wymaga fakt, że pierwszy wniosek o płatność złożony w dniu 02.10.2017 r. był wnioskiem sprawozdawczym za okres od 2017-06-23 do 2017-10-02. Jednocześnie informuję, że zgodnie z informacją zawartą w piśmie o sygn. CPPC-DPS.WR.63.1.12.2017/AGRZ z dnia 13.11.2017 r. wszystkie kolejne wnioski o płatność były składane zgodnie postanowieniami umowy”.

Pozostałe 26 wniosków zostało złożone w terminie określonym w umowie.

(akta kontroli str. 148-234, 1748-1933, 1964-1992, 1994-1999, 2061-2287)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka z opóźnieniem wynoszącym 69 dni wniosła do CPPC zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy POPC.01.01.00-20-2022/20-00 (do projektu ID Obszaru: 4.20a) w postaci weksli in blanco, co stanowiło naruszenie § 21 ust. 5 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym Spółka była zobowiązana do dostarczenia do Instytucji Pośredniczącej (CPPC) dokumentu potwierdzającego prawidłowe ustanowienie zabezpieczenia przy zawarciu umowy lub niezwłocznie po jej zawarciu, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Weksel in blanco został wniesiony 9 grudnia 2020 r., podczas gdy termin na jego wniesienie upłynął 1 października 2020 r.

Prezes Spółki wyjaśnił, że w terminie dostarczono do Instytucji Pośredniczącej dokument potwierdzający prawidłowe ustanowienie zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy. Jednak po dokonanej weryfikacji przez Instytucję Pośredniczącą weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową okazało się, że w treści dokumentu wkradła się omyłka w dacie zawarcia umowy. Umowa nie została podpisana ze znacznikiem czasu, co znacznie utrudniło weryfikację daty podpisania, dlatego Spółka uznała, że datą podpisania Umowy przez CPPC jest data wskazana w piśmie o sygn. akt CPPC-DPS.63.3.22.19.2020/MF przekazującym przedmiotową Umowę, tj. 15 września 2020 r., a nie data wysyłki Umowy w systemie EPUAP, tj. 17 września 2020 r. Mając powyższe na uwadze Beneficjent zobowiązany był do poprawienia treści deklaracji wekslowej do weksla in blanco wskazując właściwą datę podpisania Umowy, tj. 17 września 2020 r., co w efekcie końcowym przyczyniło się do opóźnienia we wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z Umowy”.

(akta kontroli str. 265-308, 361-369)

2. Mimo wymogu wynikającego z § 4 ust. 13 regulaminu pierwszej rundy drugiego konkursu oraz zobowiązania Spółki wynikającego z § 6 ust. 1 pkt 12 umowy o dofinansowanie, w terminie 14 i 20 miesięcy od podpisania umowy o dofinansowanie, KOBA nie doprowadziła do podłączenia przez Generalnego Wykonawcę Projektu odpowiednio: do 22 sierpnia 2018 r. 80% jednostek oświatowej, zaś do 22 lutego 2019 r. pozostałych 20%. Podłączenie (data aktywacji) 56 jednostek oświatowych (80%) nastąpiło 19 października 2018 r., zaś pozostałych 13 (20%) - w dniu 15 kwietnia 2019 r., tj. z prawie dwumiesięcznym opóźnieniem.

Prezes Spółki wyjaśnił, że „przyczyna opóźnienia w podłączeniu 80% jednostek oświatowych wynikała z niewłaściwej interpretacji wytycznych w tym zakresie. Prace w zakresie podłączenia jednostek oświatowych do PWR Generalny Wykonawca zinterpretował jako konieczne do wykonania z chwilą rozpoczęcia świadczenia usługi

transmisji danych do jednostki oświatowej. W związku z zaistniałą sytuacją Inwestor, po dodatkowych konsultacjach z CPPC, w trybie pilnym zobowiązał Generalnego Wykonawcę do uzupełnienia zakresu wykonanych prac. Wynikłe opóźnienie związane z błędną interpretacją wytycznych do projektu w zakresie zestawienia transmisji do PWR spowodowało przesunięcie wskaźnika podłączenia jednostek oświatowych do PWR o dwa miesiące. Opóźnienie w podłączeniu pozostałych 20 % jednostek oświatowych wynikało z trudności związanych z pozyskaniem uzgodnień międzybranżowych, pozyskiwaniem zgód na dysponowanie nieruchomościami oraz problemami z uzyskaniem map do celów projektowych". (akta kontroli str. 148-234, 370-556, 1747)

3. Prezes Spółki zawarł umowy z wykonawcami obu projektów odpowiednio: 13 lutego 2018 r. i 1 lipca 2021 r. (co oznaczało „rozpoczęcie prac” w rozumieniu art. 2 pkt 23 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014), tj. odpowiednio po upływie 7 miesięcy i 21 dni oraz 9 miesięcy i 14 dni od podpisania umów o dofinansowanie, co było niezgodne z § 14 ust. 12 i § 4 ust. 15 regulaminów konkursu, zgodnie z którymi rozpoczęcie prac powinno nastąpić w ciągu 4 miesięcy od dnia podpisania umowy o dofinansowanie.

Prezes Spółki (w przypadku projektu ID obszaru 3.3.20.37) podał, że „przyczyną przesunięcia terminu realizacji projektu było unieważnienie postępowania na opracowanie dokumentacji projektowej oraz budowy sieci szerokopasmowego dostępu do internetu w ramach powyższego projektu i konieczność powtórzenia procedury wyłonienia generalnego wykonawcy. KOBA Spółka z o.o., aby ustrzec się przed negatywnymi skutkami ewentualnych naruszeń oraz dochować zasady konkurencyjności, złożyła do Centrum Projektów Polska Cyfrowa prośbę o weryfikację dokumentów związanych z postępowaniem wyboru wykonawcy. Pismo dotyczące wyników kontroli ex-ante przedmiotowego postępowania zawierało kilka istotnych uwag, które mogłyby skutkować korektą finansową w wysokości 25% wydatków objętych współfinansowaniem i dlatego podjęto decyzję o unieważnieniu przedmiotowego postępowania, a w związku z tym o konieczności jego powtórzenia uwzględniając uwagi z kontroli ex-ante. Podjęcie tego kroku zapewniało zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców i tym samym pozwoliło uniknąć ewentualnego nałożenia korekt finansowych nie zagrażając realizacji projektu”.

Prezes Spółki (w przypadku projektu ID obszaru 4.20a) podał, że „przesunięcie terminu projektu wynikało z procedury wyłonienia generalnego wykonawcy. Przyczyną omawianego przesunięcia było: przeprowadzenie konsultacji dotyczących kwestii technicznych, doprecyzowanie koncepcji sieci, w tym uzgodnienia modelu wybudowania sieci w poszczególnych gminach, a także konsultacji prawnych dotyczących określenia trybu udzielenia zamówienia w związku z realizacją projektu i poprawności sporządzenia zapytania ofertowego. Realizacja powyższych działań wpłynęła na wydłużenie przygotowania oraz upublicznienia zapytania ofertowego, tym samym wydłużając proces wyłonienia wykonawcy”.

NIK zauważa, że zgodnie z § 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 umowy dofinansowania, brak rozpoczęcia merytorycznych zadań dotyczących realizacji Projektu w terminie 4 miesięcy od zawarcia umowy dofinansowania mogło być podstawą rozwiązania umowy z zachowaniem jednomiesięcznego terminu wypowiedzenia (akta kontroli str. 148-234, 265-308, 365-369, 782-889)

4. Spółka w Projekcie (ID Obszaru 3.3.20.37) zaplanowała wybudowanie 406,83 km kanalizacji światłowodowej i 356,9 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 763,73 km), wybudowała zaś 450 km kanalizacji światłowodowej i 242,25 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 692,25 km). Spółka w związku ze zmianą w obrębie wskaźnika produktu, stosownie do § 20 ust. 4 pkt 3 umowy o dofinansowanie, nie starała się o uzyskanie akceptacji Instytucji Pośredniczącej a zmiany nie wprowadzono aneksem do umowy.

Prezes KOBY wyjaśnił, że „Spółka w celu wypełnienia obowiązku wynikającego z § 20 ust. 4 pkt 3 umowy o dofinansowanie, informowała Instytucję Pośredniczącą o zmianie koncepcji sieci, a co za tym idzie – o zmianie wskaźnika produktu. Podkreślenia wymaga, że Spółka w związku z koniecznością częściowej zmiany koncepcji i technologii

budowanej sieci wynikają z uwarunkowań terenowych oraz wymogów stawianych przez właścicieli nieruchomości, a w związku z powyższym z koniecznością przesunięcia środków pomiędzy zadaniami/ kategoriami/ podkategoriami, wydatków, wystąpiła do instytucji z wnioskiem o zawarcie aneksu do umowy o dofinansowanie (Aneks nr 7). Zmiany koncepcji i technologii sieci w głównej mierze wynikały z braku miejsca na nową sieć w działkach drogowych, co uniemożliwiało zaprojektowanie/ wybudowanie sieci zgodnie z WoD, a epidemia spowodowała zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 znaczne utrudniła kontakt w celu zebrania zgód prywatnych. Ponadto, często spotykaliśmy się z niechęcią ze strony zarządców dróg w zakresie uzyskania decyzji zezwalającej na wybudowanie nowej podbudowy słupowej. Zmiana koncepcji i technologii sieci polegała na zmianie trasy przebiegu sieci, zmianie dotychczasowej technologii bądź wykorzystanie istniejącej infrastruktury. Powyższe zmiany przyczyniły się do zwiększenia/zmniejszenia wartości poszczególnych zadań/ kategorii/ podkategorii wydatków.

NIK zauważa, że w aneksie Nr 7 z 31 grudnia 2021 r. nadal występuje planowana we wniosku o dofinansowanie i studium wykonalności wielkość wybudowania 406,83 km kanalizacji światłowodowej i 356,9 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 763,73 km). Spółka nie występowała również o poszerzenie dzierżawy z planowanych 35,73 km do ponad 190 km. (akta kontroli str. 16-234, 708-717, 890-1387, 1748-1933)

5. We wniosku końcowym Projektu (ID Obszaru 3.3.20.37) do wskaźnika produktu „długość sieci szerokopasmowej” błędnie zaliczono (nieplanowaną we wniosku o dofinansowanie oraz w studium wykonalności) dzierżawę od IDEALAN (generalnego Wykonawcy Projektu) ponad 222 km ciemnych włókien. W wielkości tej ujęto bowiem długość relacji (np. z częściowym przebiegiem ciemnych włókien na tym samym odcinku), a nie długość dzierżawionej sieci (długość trasowa wydzierżawionej infrastruktury światłowodowej wynosi 124,9 km). W związku z tym we wniosku końcowym należało podać zamiast 987,04 km, rzeczywistą długość sieci - 889,26 km.

Prezes Spółki podał, że „we wniosku o dofinansowanie nie wskazano w koncepcji sieci przebiegu dzierżawy ciemnych włókien, co wynikało z omyłki osoby przygotowującej wniosek w tym zakresie. Jednocześnie informuję, że Beneficjent na czas składania wniosku o dofinansowanie nie posiadał narzędzi, które umożliwiłyby jednoczesne naniesienie punktów adresowych wraz z jednoczesną weryfikacją przebiegu sieci. Koncepcja sieci była przygotowywana w programie GOOGLE EARTH, który nie posiada funkcjonalności jak obecnie oprogramowanie używane przez Spółkę, dające możliwość weryfikacji przebiegu sieci wraz z połączeniem punktów adresowych będących w zasięgu projektowanego odcinka. Podkreślenia wymaga, że punkty adresowe, pomimo braku wrysowanej koncepcji sieci, a tym samym wyliczonej długości dzierżawy ciemnych włókien, zostały zadeklarowane przez Beneficjenta do objęcia zasięgiem sieci w załączniku do wniosku o dofinansowanie „Zał. 4 Formularz planowania i zasięgów sieci NGA”. Mając powyższe na uwadze, Beneficjent zobowiązany był do zaliczenia długości ciemnych włókien do wskaźnika dzierżawionej sieci, która objęła swoim zasięgiem gospodarstwa domowe wskazane we wniosku o dofinansowanie.

NIK zauważa, że we wniosku o dofinansowanie oraz w studium wykonalności zaplanowano dzierżawę jedynie 35,73 km istniejącej sieci (w tym 20,25 km od Generalnego Wykonawcy Projektu), zaś w złożonej przez Generalnego Wykonawcę Projektu ofercie, został wskazany w koncepcji zakres prac, który obejmował budowę nowej infrastruktury liniowej w postaci rurociągów kablowych (kanalizacji kablowej doziemnej) do (i przez) miejscowości, gdzie IDEALAN (w poprzedniej perspektywie 2013-2015) wybudował już na tym terenie sieć światłowodową.

(akta kontroli str. 16-234, 708-717, 721-780, 782-858, 1748-1933, 2353-2355)

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka na ogół prawidłowo realizowała na terenie województwa podlaskiego dwa projekty (po jednym z II i IV konkursu) budowy sieci szerokopasmowych, dofinansowane w łącznej kwocie 46.790,8 tys. zł ze środków finansowych UE w ramach 1.1 I osi priorytetowej POPC. Oba na terenie powiatów białostockiego, sokólskiego i miasta Białystok, przy czym drugi projekt związany z dogęszczeniem sieci na tym obszarze. Według pierwotnych założeń umów o dofinansowanie Spółka zaplanowała wybudowanie 1.414,1 km sieci światłowodowej

(763,7 km do 30 września 2020 r. i 650,4 km do 30 listopada 2023 r.) i dzierżawę 50,9 km istniejącej sieci, utworzenie 32 węzłów dostępowych i częściowe ich wykorzystanie w Projekcie z IV konkursu, objęcie 24.213 gospodarstw domowych szerokopasmowym dostępem do sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s oraz podłączenie 116 jednostek oświatowych (JO) i ośmiu jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) do sieci szerokopasmowej o przepustowości co najmniej 100 Mb/s.

W trakcie ich realizacji wystąpiły opóźnienia (w tym m. in. harmonogramu rzeczowo finansowego, które były zmieniane odpowiednio sześciokrotnie i dwukrotnie), które przyczyniły się do naruszenia przez Spółkę niektórych zapisów umów o dofinansowanie zawartych z Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC) oraz regulaminów konkursu. Dotyczyły one:

- Opóźnienia w podłączaniu jednostek oświatowych do sieci światłowodowej, czym naruszono zapisy § 4 ust. 13 regulaminu konkursu oraz § 6 ust. 1 pkt 12 umowy dofinansowania. Dodatkowo zmniejszono ilość planowanych do podłączenia JO w ramach Projektu z II konkursu (z 116 do 69) a wszystkie jednostki podłączono z prawie dwumiesięcznym opóźnieniem;
- Niezgodnego z § 4 ust. 12 regulaminu konkursu rozpoczęcia prac w obu projektach po upływie 4 miesięcy od daty podpisania umowy;
- Nie uzyskania w Projekcie z II konkursu – w związku ze zmianą w obrębie wskaźnika produktu - akceptacji Instytucji Pośredniczącej oraz nie wprowadzenia tych zmian aneksem, czym naruszono § 20 ust. 4 pkt 3 umowy o dofinansowanie. Zaplanowano bowiem wybudowanie 406,83 km kanalizacji światłowodowej i 356,9 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 763,73 km), wybudowano zaś 450 km kanalizacji światłowodowej i 242,25 km sieci na podbudowie słupowej (łącznie 692,25 km);
- Błędne zaliczenia we wniosku końcowym Projektu z II konkursu dzierżawy 222 km ciemnych włókien (od Generalnego Wykonawcy Projektu), czym naruszono § 5 ust. 26 umowy o dofinansowanie. Ujęto bowiem długość relacji (np. z częściowym przebiegiem ciemnych włókien na tym samym odcinku), a nie długość dzierżawionej sieci (różnica 97,1 km).

Na dzień 6 grudnia 2022 r., Spółka zrealizowała Projekt z II konkursu i w 11,2% - w zakresie wydatków kwalifikowalnych – Projekt z IV konkursu. Wybudowała 771,82 km (54,6 %) sieci światłowodowego Internetu zgodnie z wymogami technicznymi i jakościowymi dla sieci NGA, przy deklarowanej technologii i zapewnieniu wymaganych parametrów oraz wydzierżawiła od innych operatorów 197 km istniejącej sieci, kanalizacji i ciemnych włókien. Utworzono 26 oraz wydzierżawiono pięć węzłów dostępowych do sieci od Generalnego Wykonawcy Projektu. Objęto zasięgiem 15.269 gospodarstw domowych. Nie zawsze jednak w pełni wykorzystywano Sieć Szerokopasmową Województwa Podlaskiego, przy czym założenia konkursowe realizowanego projektu nie wymagały takiej maksymalizacji.

OBSZAR

2. Zapewnienie przez beneficjentów POPC dostępu do wybudowanej infrastruktury innym operatorom

Opis stanu faktycznego

2.1. Koba projekt Cennika Usług Hurtowych wraz z umową ramową przedstawiła do zatwierdzenia UKE w dniu 13 sierpnia 2020 r. (uzupełniony 7 października 2020 r. o ostateczną wersję Umowy ramowej wraz z cennikiem). Informację o braku sprzeciwu do przedstawionych dokumentów, Spółka otrzymała od UKE w dniu 13 października 2020 r. W przypadku projektu Cennika hurtowego dostępu dla JO, Koba przedstawiła w/w dokument UKE dnia 23 lipca 2019 r., zaś w dniu 30 lipca 2019 r. otrzymała informację o zatwierdzeniu cennika bez uwag i sprzeciwu. Na dzień 18 lipca 2022 r. oba cenniki nie podlegały zmianom.

(akta kontroli str. 2288-2310)

2.2. W ramach projektu 3.3.20.37 Spółka otrzymała sześć zapytań dotyczących dostępu do wybudowanej infrastruktury w ramach POPC. Z pięcioma z nich (oprócz Orange Polska S.A.) podpisała umowy ramowe. Zawarte umowy (z IDEALAN⁵⁸, Falconn Tomasz Falkowski⁵⁹, Falconn Internet Spółka z o.o.⁶⁰, Sulika Net⁶¹ i PSI⁶²) dotyczą warunków współpracy, w oparciu o które Spółka będzie świadczyć na rzecz Operatora Korzystającego między innymi takie usługi jak: BSA⁶³, LLU, dostęp do kanalizacji kablowej, dostęp do ciemnych włókien światłowodowych, kolokacja, dostęp do podbudowy słupowej, budowy pasywnego punktu dostępu do usługi, połączenie sieci w trybie kolokacji, połączenie sieci w trybie liniowych oraz zapewnienie dostępu do nowego produktu (usługi) możliwego do świadczenia w oparciu o sieć POPC oraz infrastrukturę telekomunikacyjną niezwłocznie po wprowadzeniu możliwości jej świadczenia.

Z analizy zamówień dostępowych w ramach zawartych umów hurtowych wynika, że złożono 595 zamówień na usługę BSA, z czego 418 zamówień złożyła Spółka IDEALAN (generalny wykonawca projektu), 150 zamówień – Falconn Tomasz Falkowski, zaś 27 zamówień – Falconn Internet Spółka z o.o. Na pozostałe oferowane przez KOBĘ usługi na składano zamówień. W przypadku części umów z abonentami (zawartych przez IDEALAN na sieci KOBY), zawarto je z niezachowaniem zasady równego i niedyskryminującego dostępu – przed upływem 30 dni od opublikowania oferty na dostęp hurtowy do sieci, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 2311)

2.3. Spółka opublikowała na swojej stronie internetowej w zakładce Unia Europejska:

- 1.1 POPC (ID Obszaru: 3.3.20.37) cennik usług hurtowych, cennik podłączenia jednostek oświatowych, wzór umowy ramowej na dostęp hurtowy oraz listę punktów adresowych gotowych do sprzedaży. Pierwsza oferta na świadczenie usług hurtowych na sieci POPC (zaakceptowana przez Prezesa UKE w dniu 13 października 2020 r.) została opublikowana 5 listopada 2020 r. Następnie KOBĄ przedłożona wniosek o zmianę oferty hurtowej, którą (po akceptacji Prezesa UKE) opublikowano 9 lutego 2021 r.
- 1.1 POPC (ID Obszaru: 4.20A) cennik usług hurtowych, wzór umowy ramowej oraz listę punktów adresowych gotowych do sprzedaży. (akta kontroli str. 2311, 2315)

2.4. Na dzień za kontroli wykaz punktów adresowych na stronie internetowej KOBY był w przypadku projektu 3.3.20.37 aktualizowany sześć razy: 4 grudnia 2020 r., 15 stycznia 2021 r., 15 lutego 2021 r., 15 marca 2021 r., 15 kwietnia 2021 r. i 15 maja 2021 r., zaś w przypadku projektu 4.20A pierwszy zamieszczono w trakcie kontroli (12 sierpnia 2022 r.). Wykazy zawierały informacje dotyczące między innymi lokalizacji punktu (współrzędne geograficzne, województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, nr porządkowy), liczbę lokali pod danym punktem adresowym oraz termin planowanego uruchomienia usługi. Z porównania danych pomiędzy listami punktów adresowych POPC gotowych sprzedażowo, a miesięcznymi raportami z realizacji Projektu w Systemie Informatycznym ds. Monitorowania, Badania i Analiz wynika, że dane te są zbieżne. (akta kontroli str. 2311)

2.5. Według Cennika Usług Hurtowych (na dzień 6 grudnia 2022 r.) ceny netto za wybrane usługi oferowane przez KOBĄ przedstawiały się następująco:

- usługa BSA poziom Ethernet 100/20 Mbps, 300/30 Mbps lub 600/60 Mbps – odpowiednio: 11,0 zł; 21,0 zł lub 35,0 zł za miesiąc usługi,
- opłata za utrzymanie jednego włókna światłowodowego w technologii FTTH (pętla) – 17,54 zł za miesiąc usługi,
- opłata za dostęp do ciemnego włókna światłowodowego (backhaul) – 64,38 zł za miesiąc usługi,

⁵⁸ W dniu 28 lipca 2021 r., obejmująca powiaty białostocki i sokólski.

⁵⁹ W dniu 20 maja 2021 r., obejmująca obszar gmin/powiatów Łapy, Suraż, Poświętne.

⁶⁰ W dniu 24 maja 2021 r., obejmująca obszar gmin/powiatów Sokoly, Łapy, Suraż, Poświętne.

⁶¹ W dniu 20 lipca 2021 r., obejmująca obszar Gminy Białystok i powiatów białostockiego i sokólskiego.

⁶² W dniu 24 września 2021 r., obejmująca obszar Gminy Białystok i powiatów białostockiego i sokólskiego.

⁶³ BSA (ang. Bitstream Access) – usługa dostępu telekomunikacyjnego w zakresie szerokopasmowego dostępu do Lokalnej pętli abonenckiej, poprzez dostęp do węzłów sieci telekomunikacyjnej, na potrzeby sprzedaży usług szerokopasmowej transmisji danych.

- usługa dzierżawy jednego metra kanalizacji telekomunikacyjnej dla obiektów o średnicy poniżej 10 mm, w zakresach: 10-13 mm, 13-20 mm, 20-27 mm i powyżej 27 mm – odpowiednio: 0,30 zł; 0,40 zł; 0,60 zł; 0,80 zł i 1,20 zł za miesiąc usługi,
- opłata za rezerwację lub udostępnienie jednego słupa PSI Sp. z o. o. – 5,99 zł.

Z cennika detalicznego świadczenia usług dostępu do internetu na terenie objętym Projektami, wynika że w ramach usługi KOBA oferowała m.in. dostęp do łącz: NET 100 (100/20 Mb/s), NET 300 (300/30 Mb/s), NET 600 (600/60 Mb/s) lub NET 1000 (1000/100 Mb/s) w cenach brutto odpowiednio: 170,0 zł; 200,0 zł, 220,0 zł i 300 zł.

Na dzień 6 grudnia 2022 r. KOBA zawarła 1.776 umów na terenie objętym Projektem. Wszystkie umowy zawarto po dacie publikacji oferty hurtowej.

(akta kontroli str. 2288-2291, 2312-2314)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka nieskutecznie nadzorowała wykorzystanie sieci, w związku z czym doszło do zawarcia przez innego operatora (IDEALAN, generalny wykonawca Projektu) 225 umów z abonentami na sieci wybudowanej przez Beneficjenta przed podpisaniem z nim umowy ramowej na dostęp do tej sieci, z czego 149 tych umów operator ten zawarł przed datą publikacji oferty hurtowej Spółki (ustalenia z kontroli zleconej UKE). Umowy abonenckie inny operator zawierał na sieci Spółki od 19 lutego 2019 r. tj. 862 dni przed zawarciem z Beneficjentem umowy na dostęp hurtowy (28 lipca 2021 r.).

Zawieranie umów przed publikacją oferty handlowej i/lub podpisaniem umowy o dostęp hurtowy było niezgodne z zasadą równego i niedyskryminującego dostępu na równych warunkach do hurtowych usług aktywnych i pasywnych. Zasada ta wynika z art. 52 ust. 5 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu⁶⁴. Operator zawierając umowy z abonentami przed upływem 30 dni od publikacji oferty handlowej i podpisaniem umowy o dostęp hurtowy miał w tym przypadku przewagę nad innymi operatorami, co skutecznie naruszało zasadę najszerszego, równego i niedyskryminującego dostępu hurtowego.

W wyjaśnieniu Prezes KOBY podał, że nie posiada wiedzy o umowach abonenckich zawartych bez formalnego zamówienia na usługę w ramach umowy ramowej z 28 lipca 2021 r. Prezes poinformował, iż wystąpił 9 grudnia 2022 r. z wezwaniem do spółki IDEALAN w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. (akta kontroli str. 2316-2326)

2. Spółka nie zgłosiła do UKE – według stanu na 31 grudnia 2021 r. – danych o adresach będących w zasięgu sieci światłowodowego Internetu, które zrealizowała w ramach projektu. W analizowanej przez NIK próbie 7.728 adresów (powiaty: białostocki, m. Białystok i sokólski) na stronach internetowych UKE nie znajdowało się 1.314 (17%) z nich. Naruszono przez to art. 29 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych⁶⁵ oraz § 4 i 6 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie inwentaryzacji infrastruktury i usług telekomunikacyjnych⁶⁶. Przepisy te zobowiązywały do przekazania tych danych do 31 marca, według stanu na 31 grudnia poprzedniego roku. W wyjaśnieniu Prezes KOBY podał, że „Spółka dokłada wszelkich starań, aby rzetelnie i skrupulatnie przekazywać dane, o których mowa w art. 29 ust. 2 Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnej, tj. informacje o posiadanej infrastrukturze telekomunikacyjnej w związku z inwentaryzacją prowadzoną przez Prezesa UKE. Jednocześnie informuję, że na przełomie 2021/2022 spółka KOBA zmagala się z konsekwencjami wywołanymi przez epidemię wirusem Covid – 19. Podkreślenia wymaga, że wielu pracowników odpowiedzialnych za inwentaryzację sieci telekomunikacyjnej pozostawała na zwolnieniach lekarskich. Przekazywanie obowiązków w zakresie inwentaryzacji mniej doświadczonym, kolejnym pracownikom doprowadziło do niespójności w założeniach,

⁶⁴ Dz. U. UE L z 2014 r. nr 187.1. w wersji sprzed 1 sierpnia 2018 r. Aktualnie art. 52 ust. 7.

⁶⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 884.

⁶⁶ Dz. U. poz. 276.

co w konsekwencji doprowadziło do rozbieżności w zaraportowanych danych. Jednocześnie informuję, że spółka dołoży wszelkich starań, aby dane te zostały prawidłowo zaraportowane w inwentaryzacji za 2021 r." (akta kontroli str. 2327-2345)

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka prawidłowo opracowała cenniki usług hurtowych, zapewniła publikację wymaganych informacji o infrastrukturze i aktualne były dane dotyczące punktów adresowych, gdzie można świadczyć usługi dostępu do Internetu w ramach dostępu hurtowego. Wykorzystując sieć Spółki operator, który był Generalnym Wykonawcą Projektu, zawarł umowy abonenckie przed upływem 30 dni od publikacji oferty handlowej i podpisaniem umowy o dostęp hurtowy - czym naruszono zasadę równego dostępu do sieci wybudowanych w ramach udzielonego dofinansowania. Spółka nie zinwentaryzowała w UKE wybudowanej sieci (według stanu na 31 grudnia 2021 r.), do czego była zobowiązana.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Prawidłowe wypełnienie części sprawozdawczej z realizacji Projektu (ID obszaru 3.3.20.37) w ostatnim wniosku o płatność końcową.
2. Przestrzeganie zasady równego dostępu do sieci wybudowanych w ramach udzielonego dofinansowania.
3. Przestrzeganie obowiązku przekazywania do UKE informacji o posiadanej infrastrukturze teleinformatycznej zgodnych ze stanem faktycznym i w wymaganym terminie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

**Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków**

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 14 grudnia 2022 r.

Kontroler
Główny specjalista kontroli państwowej
Tomasz Pomian

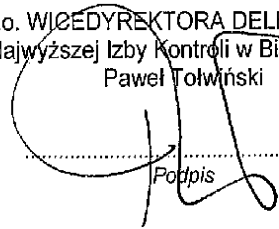
p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Paweł Tolwiński

.....
" / " /
podpis

.....
" / " /
Podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Paweł Tolwiński

.....
Podpis